

OVTARJEVE

NOVICE

Časopis osrednjih Slovenskih goric

LETO III | 25. FEBRUAR 2011 | ŠTEVILKA 2 (14) | CENA: 1,70 €

Poština plačana pri pošti 2000 Maribor

Februar ob Komarniku

Foto E. Pukšič

IZ VSEBINE:

- Ministrstvo zavrnilo »širokopasovni internet« v osrednjih Slovenskih goricah 2
- Srečanje kmetijskega ministra s kmetovalci in posvet združnikov pri Benediktu 2-3
- Nov trgovski objekt in nadgradnja čistilne naprave v Cerkvenjaku 4
- Lenart: čistilne naprave v razsulu, potrebna bo temeljita sanacija 5
- Sv. Ana: sončna elektrarna v poslovni coni v Žicah 5
- Avtocestni priključek ima končno pravo ime: Sv. Trojica! 5
- Sv. Jurij: nadaljevanje komunalnih del in pomembnih naložb 6
- Kako bomo odločili na referendumu, bo malo delo izpodrinilo redno? 7
- Kmetijstvo osrednjih Slovenskih goric v številkah 10
- Zasedal je medobčinski otroški parlament 11
- Davorin Polič - sokolski vaditelj, narodnopolitični in kulturni delavec, nova domoznanska soba in podoba Knjižnice Lenart 12, 16
- Ob slovenskem kulturnem prazniku, kulturni dogodki 15-17
- Šport 18
- Ekološka živila v gastronomiji in turizmu 20

○ Komunalna in investicijsko vzdrževalna dela v občini Sv. Jurij bodo nadaljevali takoj, ko se bodo vremenske razmere ustalile

○ Potujoči po pomurski avtocesti bodo zdaj končno vedeli, kje jo morajo zapustiti, da bodo prišli v Sv. Trojico

○ Gradnja sončne elektrarne v Žicah v občini Sv. Ana je strateški, pomemben in finančno obilen zalogaj za razvoj gospodarstva

○ Od petih čistilnih naprav v občini Lenart popolnoma v skladu s pričakovanji deluje le ena, ena zadovoljivo, tri pa so potrebne temeljite sanacije

○ Cerkvenjak bo ob novem večstanovanjskem objektu najverjetneje dobil tudi nov trgovski center na primerni lokaciji

○ Benedikt je bil v zadnjem mesecu dvakrat prizorišče pomembnih pogovorov o položaju in razvoju slovenskega kmetijstva

»Širokopasovni internet« završen!

Občine Sveta Trojica (nosilka projekta), Benedikt, Cerkevjak, Juršinci, Lenart, Sveta Ana, Sveti Andraž v Slovenskih goricah, Sveti Jurij v Slovenskih goricah in Trnovska vas so oddale skupno vlogo na 2. javni razpis za pridobitev sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj za sofinanciranje gradnje odprtih širokopasovnih omrežij elektronskih komunikacij v občinah na območjih t. i. belih lis, torej kjer ni komercialnega interesa za gradnjo. Vloga je bila zavržena in izločena iz nadaljnega ocenjevanja. V omenjenih občinah so ogorčeni. Prepričani, da je bila vloga neupravičeno zavržena, so ministrstvo in javnost v petek, 18. februarja, na novinarski konferenci seznanili s svojim nestrinjanjem.

Devet vključenih občin, na čelu z nosilko vloge, Sv. Trojico, je pripravilo sedem strani poglobljene analize, s katero zavračajo odločitev ministrstva. Nekaj poudarkov: po javnem razpisu za izvajalca, odzvala sta se le Elektro Maribor ter GVO, je bil izbran Elektro Maribor; nadaljnji razvoj dogodkov ni bil več »normalen«. Neizbrano Podjetje GVO je zavlačevalo najprej z zahtevkom za obrazložitev, nato za revizijo, za katero ni plačalo takse, a od nje ni odstopilo. Posledica: odločitev o izbiri izvajalca ni bila pravi čas pravomočna. Na zavlačevanje so občine pravočasno opozorile tudi MVŠZT in prosile za podaljšanje roka, kar je Ministrstvo zavrnilo šele po 50 dneh. Pri 1. razpisu je bila v podobnih primerih praksa drugačna. Občine nasploh ugotavljajo, da je bila prija-

va s strani MVŠZT obravnavana napačno, neenakopravno ter v njihovo škodo. Na sam sklep MVŠZT se bodo pritožile.

Vlada je, menijo, nasploh izbrala napačen način: občine naj med seboj konkurirajo za dostop do, razvojno gledano, osnovne infrastrukture! Ob tem so bili deležni sprememb »pravil igre« na škodljiv, diskriminatoren in napačen način. Obseg belih lis je s 5200 zmanjšan na vsega 1839 gospodinjstev. MVŠZT je tudi objavilo napačen spisek, ki ga ni popravilo.

Darko Fras, župan občine Sv. Trojica, nosilke

vloge (povzeto): »Pritožili se bomo. Naj vlada razmisli o položaju in nekonstentnosti politike. V dveh razpisih je bilo za izgradnjo namenjenih 82 milijonov, a bo večina podeželja ostala brez povezav. Od vlade pričakujemo, da bo zagotovila dodatna sredstva, sicer bo povzročila dolgoročno zaostajanje naših območij in jih demografsko ogrozila!«

Edvard Pukšič

Več energije iz obnovljivih virov

Pogovor slovenskogoriških županov z energetiki iz avstrijskega Cmureka in z vodjo referata evropskega komisarja za regionalno politiko na Sv. Ani

Na pobudo strokovnjaka za energijo iz obnovljivih virov iz avstrijskega Cmureka (Mureck) Karla Totterja iz vodstva podjetja SEEG reg.Gen.m.b.H. Mureck so se 29. januarja na Sv. Ani sešli župani občin Apače - Franc Pižmoht, Lenart - mag. Janez Kramberger, Šentilj - Edvard Čagran in Sveta Ana - Silvo Slaček z vodjo referata Evropskega komisarja za regionalno politiko Johannes Hahn Ulrichom Krause-Heiberjem. Bruseljski gost je bil v teh dneh na delovnem obisku na avstrijskem Štajerskem, kjer se je podrobneje seznanil s tako imenovanim cmureškim energetskim ciklusom. V avstrijski delegaciji je bil še prof. Ernst Scheiber, Dkfm. Tema razgovora je bila, kako povečati čezmejno sodelovanje na področju investicij v biomaso, fotovoltaike, turizem in obnovo prometne infrastrukture. Krause-Heiber je

poudaril, da je prihodnja politika EU do leta 2020 preiti na čim več obnovljivih virov energije, zmanjšati izpuste CO2 in tako izboljšati socialno sliko prebivalstva. V kolikor bi našli skupne projekte na obeh straneh meje, bi bilo možno črpati precej sredstev EU.

Predstavniki avstrijske delegacije so še posebej izpostavili nujno potrebo po rekonstrukciji državne ceste R-II-344 Lenart-Mureck, ki je v zelo slabem stanju. Ob rekonstrukciji pa bi bilo potrebno vzporedno zgraditi še kolesarsko stezo. S strani slovenske delegacije je bilo povedano, da se na območju Slovenskih goric že precej investira v obnovljive vire energije, kot sta ogrevanje Lenarta na biomaso in izgradnja sončne elektrarne v Žicah. Prav tako je prispevek k ohranjanju okolja izgradnja kolesarske ceste ob državni cesti R III-730 (Sv. Ana-Zg. Ščavnica). Za v prihodnje pa ostaja še veliko projektov, ki se jih bomo morali lotiti skupaj in tako počrpati čim več evropskih sredstev.

Viktor Kapl

Pogovor med slovenskogoriškimi župani in gosti iz Avstrije in EU se je končal v občinski vinski kleti

Kmetijski minister v Benediktu

V dvorani kulturnega doma v Benediktu v Slovenskih goricah je v petek, 4. februarja, potekal posvet o prehranski varnosti in o novi vladni strategiji razvoja kmetijstva do leta 2020. Organiziral ga je Občinski odbor SLS Benedikt v sodelovanju z odborom za kmetijstvo občine Benedikt. Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Dejan Židan je spregovoril tudi o slovenskem kmetijstvu in živilstvu v evropskih okvirih. Na zelo dobro obiskanem posvetu s slovenskogoriškimi kmeti in drugimi nosilci živilske industrije je podčrtal, da tudi Evropa vse bolj poudarja prehransko varnost regije in držav. Tudi vloga malega kmeta je vse bolj očitna. Govoril je tudi o pravičnosti v prehranski verigi in odgovoril na nekaj vprašanj udeležencev posveta.

Mag. Milan Repič in kmetijski minister mag. Dejan Židan

hrane, da v primeru prehranske krize lahko zagotovimo zadostne količine hrane za naše ljudi za določeno obdobje. Tukaj smo posamezne države ali regije dobile zelo jasno navodilo, s katerim se v celoti strinjam, da moramo resurse, ki jih imamo na razpolago, znotraj svojih meja v celoti izkoristiti, da prehransko varnost dosežemo.«

V postopku v DZ je resolucija, ki jo je vlada sprejela v začetku februarja, s katero si Slovenija zagotavlja hrano. Katere so temeljne usmeritve?

»Resolucija o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva z naslovom »Zagotovimo si hrano za jutri« kmetijstvo označuje kot gospodarsko dejavnost posebnega družbenega pomena. Je politični

dokument, ki opozarja, da je proizvodnja hrane v Sloveniji strateško pomembna, da ima od proizvodnje hrane v Sloveniji korist slovenski potrošnik. Kratka resolucija daje usmeritve, ne vseh odgovorov, zato bodo nanjo potem pripeti operativni izvedbeni programi po posameznih sektorjih. Ti v tem času nastajajo, bodo zelo enostavni, opisali bodo stanje, v katerem trenutno smo, stanje, v katerem želimo biti leta 2020, ukrepe, s katerimi ga bomo dosegli, resurse, ki

Vodja Kmetijsko-svetovalne službe Lenart Franci Ornik je udeležencem najprej predstavil najnovejše podatke o obsegu in položaju kmetijskih dejavnosti v osrednjih Slovenskih goricah (objavljamo jih v posebnem prispevku na strani 10), nato pa je minister spregovoril o aktualnih temah, ki jih povzemamo v posebnem pogovoru z njim za naš časopis:

Mali kmet ima prihodnost v evropskem in slovenskem kmetijstvu ...

»EU in Slovenija je to spoznala. Velik kmet je seveda zelo pomemben zaradi proizvodnje hrane, vendar ne smemo pozabiti na malega kmeta. Ta ne samo da proizvaja hrano, ampak je najboljši, kar zadeva vzdrževanje krajine, in zaradi tretjega momenta, to je vzdrževanja socialne mreže, saj je mali kmet prisoten povsem teritoriju posameznih držav.

Ugotovilo se je tudi naslednje: ukrepi kmetijske politike so tako zelo zapleteni, da zaradi njih marsikateri kmet omaga. Na ravni EU se tega zavedamo in iščemo neki enoten ukrep, ki bo za tega kmeta lažji.«

Prehranska varnost. EU spreminja poudarke, ne zgolj unija, ampak posamezne regije in države ...

»Prehransko varnost se da razumeti na dva načina. Kadar gledamo posameznika, opazujemo, ali je hrana za njega varna, da ne ogroža njegovega zdravja. Na tem področju smo v Sloveniji na zelo visoki ravni, ker imamo kratke verige, ker imamo strogo kontrolo in tudi zato, ker v Sloveniji nimamo teh pretirano intenzivnih praks, ki so značilne za nekatere druge intenzivne kmetijske države. Kar se pa tiče prehranske varnosti države, regije ali večje celote, pa govorimo, ali v njej proizvedemo zadosti

jih imamo, in kazalnike, s katerimi merimo. Kakšno proizvodnjo si v bodoče predstavljamo? Prvi aksiom je stabilna in varna proizvodnja kakovostne hrane, ki je potrošniku dosegljiva. Povečati moramo konkurenčnost. Proizvodnja hrane mora potekati na trajnostni način, torej z varovanjem naravnih virov. Kmetijstvo ima tudi pomembno strukturno regionalno funkcijo skupaj z ostalimi politikami.«

V vašem ministrstvu in vi osebno poudarjate pravičnost v prehranski verigi. Tema je vroča po zadnjih podražitvah hrane.

»Prehranska veriga je sestavljena iz štirih členov. To so kmet, proizvajalec hrane, trgovina in potrošnik. Vsi štirje morajo biti spoštovani, vendar mora obstajati med njimi neka enakopravnost. Najbolj je treba varovati potrošnika, ker je pogosto najbolj šibek, na ravni EU in tudi v Sloveniji pa se je ugotovilo, da je treba proizvodnji hrane omogočiti, da bo enakopraven partner s trgovino. Če tega ni, prihaja do prehudega pritiska na proizvodnjo hrane, kar pa nobeni državi ni v korist, saj se potem proizvodnja hrane zmanjšuje. V Sloveniji želimo iti po poti zrelih demokracij EU, srednja Evropa, Anglija, Belgija, Nemčija, Francija, kjer želijo ustvariti večjo pravičnost pri delitvi dodane vre-

V pogovoru z ministrom so načeli številna vprašanja

Kmetijsko ministrstvo je sprejelo odločitev o nadaljnjem podpiranju poskusnega projekta letalske obrambe pred točo. Minister Židan poudarja: »Končal se je petletni razvojni projekt, na razpolago pa nimamo relevantnih podatkov o rezultatih. Odločili smo se, da poskus začasno, za eno leto podaljšamo, nas striktni pogoj pa je, da v tem letu hočemo imeti rezultate, da se bomo lahko potem srednjeročno odločali.«

dnost in so želeli iti po kodeksu dogovora. Tudi pri nas želimo iti po tej poti. Upam, da bomo uspeli. Kot ministrstvo z odgovornostjo do proizvodnje hrane in potrošnika nimamo nobenih zadržkov do priprave našega pogleda na zakonodajni osnutek.«

Vabilu na pogovor v Benediktu so se odzvali kmetovalci in strokovnjaki s širšega lenarškega, mariborskega in ptujskega območja. V pogovoru so sodelovali mag. Janez Kramberger - župan občine Lenart, dr. Stane Klemenčič - direktor KGZS Zavod

Maribor, Alberto Kocbek - predsednik Govedorejskega društva, Liljana Kekec, Olga Klepec, Anton Perko, Jože Breznik in še nekateri. Poudarjali so predvsem na težave pri samooskrbi, o zaščiti malega kmeta, o zavarovalništvu, odkupnih cenah mleka (Avstriji 34, v Sloveniji 27 centov), slabi kakovosti uvožene hrane, ekološkem kmetovanju, subvencijah za male kmete, potvorbah oz. ponaredkih živilskih artiklov in boju proti sivemu trgu.

Edvard Pukšič

Posvet zadružnikov

Vodstvo občine, kmetijskega ministrstva, Zadružne zveze in KZ Lenart

Zadružna zveza Slovenije je 15. februarja v Benediktu pripravila izobraževanja za svoje člane iz štajerske, ptujske - ormoške in prekmurske prleške regije, ki jih organizira že osmo leto zapored. Posveta so se udeležili predsedniki, direktorji, člani upravnih ter nadzornih odborov zadrug in zaposleni v zadrugah. Osrednje teme posveta so bile: prihodnja skupna kmetijska politika in ukrepi Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v letu 2011, komuniciranje z mediji, poslovanje zadrug v regiji in možnosti za izkoriščanje zadružnih potencialov, ki jih je zaključila okrogla miza na temo aktualne problematike v regiji.

Mag. Dejan Židan, minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, je predstavil prioritete naloge ministrstva v letu 2011 (o katerih je sicer tekla beseda že 4. februarja, prav tako v Benediktu, op. ur.). Mednje sodijo reforma skupne kmetijske in ribiške politike, sprejem in implementacija Zakona o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov ter Zakona o kmetijskih zemljiščih, ponovno pa se odpira zakon o kmetijstvu. Glede prihodnje skupne evropske kmetijske politike pa ostajajo še številna odprta vprašanja, tako glede obsega proračuna za

Množična udeležba posveta v benediškem gostišču Petelin

skupno kmetijsko politiko, prerazporeditve med državami članicami in druga. Na izobraževanju so predstavili tudi poslovanje zadrug v regiji in možnostih za sodelovanje. Slovenske kmetijske gozdarke zadruge so v minulem letu ustvarile skoraj 625 milijonov evrov prihodkov, združevale 16.194 članov in 2.973 zaposlenih. V štajerski, ptujsko - ormoški in prekmursko - prleški regiji deluje 21 zadrug, ki letno ustvarijo preko 141 milijon

evrov prometa in združujejo 3.692 članov in zaposlujejo 433 delavcev. Promet zadrug ustvarjajo pretežno z odkupom mleka, prašičev, goved, poljščin, vrtnin, grozdja in perutnine. Zadružniki so pozdravili prizadevanja za ureditev pravičnih razmerij v prehranski verigi, se zavzeli za čim prejšnje sprejetje zakona o promociji in ustrezno ureditev možnosti kmetovanja na vodovarstvenih območjih. Zavzeli so se za okrepljeno poslovno sodelovanje med zadrugami v regiji, zlasti na nabavnem področju. Opozorili so na padanje samooskrbe s hrano v Sloveniji, nizke odkupne cene kmetijskih pridelkov in pretirano dolge plačilne roke.

ZZS

Trajnostno upravljanje porečja reke Pesnice

Pri Lenartu so 20. januarja predstavili projekt trajnostnega razvoja porečja reke Pesnice. Po predstavitvi ciljev in poteka projekta je bila javna tribuna o nuji in možnostih za ureditev razmer ob reki.

Snovalci projekta, štirje strokovno pristojni zavodi, ob Zavodu za varstvo narave in Zavodu za inovativnost in podjetništvo še SOMNIUM Inštitut za razvoj turizma in Razvojnica agencija Slovenske gorice, so razčlenili sedanjo ekološko obremenjenost in potrebne posege. Na porečje Pesnice je neposredno ali posredno interesno vezano 16 občin, možno je tudi čezmejno sodelovanje. Pesnica izvira nedaleč od slovensko-avstrijske meje v Avstriji, njen tok v Sloveniji je dolg 65 kilometrov in se pri Ormožu izliva v Dravo. Zadnje kilometre pred izlivom ni več primerna za ogled ali sprehod ob njej. Stanje reke in porečja kliče k ukrepom, sploh ker imajo v občinah ob njej skupne načrte. Mag. Matjaž Jež, direktor mariborske območne enote republiškega

zavoda za varstvo narave: »Izhodišče je turistična platforma, ki ponuja delovna mesta, dohodek, hkrati pa je to dejavnost, ki ne more živeti brez urejenega okolja, brez ohranjanja narave. Vse to povezuje projekt v celoto!« Cilj projekta trajnostnega razvoja je ekološka sanacija porečja, ohranitev habitatov in zagotovitev pogojev za izkoriščanje v turistične namene. Janja Viher, direktorica Zavoda za inovativnost in podjetništvo: »Namen je združiti partnerje, ki so tako ali drugače povezani z revitalizacijo reke Pesnice: deležniki v kmetijstvu, javne inštitucije, občine s prostorskimi plani, inštitucije, ki bodo razvijale različne turistične produkte.« Ob porečju reke Pesnice delujejo štiri Lokalne akcijske skupine, med njimi je tudi LAS Ovtar Slovenskih goric s predsednico Vido Šavli: »Izvedbeni projekti znotraj strategije morajo biti čimbolj konkretni, da bi nadgrajevali naše že zastavljene projekte in da bi dobili novo dodano vrednost!« Podrobnejša vsebina, sredstva in roki za izvedbo projekta revitalizacije celotne doline Pesnice so sicer še stvar dogovarjanj med nosilci projekta in vključenimi občinami. Večina se

v tem času še seznanja z njegovimi možnostmi. Darko Ravnikar, direktor SOMNIUM Inštituta za razvoj turizma: »Glede na porabo evropskih in drugih razpisanih nepovratnih sredstev pričakujemo, da jih bo na voljo še kar nekaj, predvsem za tovrstne projekte. Pričakujemo okrog 80 % potrebnih sredstev.« Pesnica se tako kaže kot potencialni dejavnik povezovanja več ožjih slovenskih regij, občin in čezmejnega sodelovanja, kar vzpodbujajo tudi evropski programi. Občina Lenart je največja zainteresirana

Mag. Matjaž Jež, mag. Janez Kramberger in Darko Ravnikar

partnerica, župan mag. Janez Kramberger: »Odnos do reke in bogastva je premalo spoštovan. S skupnim pristopom vseh vključenih se lahko nadejamo sprememb in dobrega rezultata v bližnji prihodnosti.« Na predstavitvi in na javni tribuni se je utrdilo eno od izhodišč, da lahko gre za obliko-

Pesnica teče skozi občine Kungota, Pesnica, Lenart, Sveta Trojica, Destrnik, Trnovska vas, Sveti Andraž, Juršinci, Dornava, Ptuj, Ormož. Dolga je 69 km, od tega 65 km v Sloveniji. Površina porečja znaša 556 km². Med leti 1959 in 1968 so bile izvedene hidromelioracija in vodne akumulacije v obliki umetnih jezer (Pernica, Pristava, Komarnik, Radehova, Trojiško jezero).

vanje obetavne turistične destinacije, ki bo povezala interese in možnosti in zagotovila prestop ali preskok na višjo ekološko raven. Po končanju projekta pa naj bi bila Pesnica in njeno porečje živo in živahno.

Edvard Pukšič

Strategija razvoja turistične destinacije Maribor - Pohorje

Med 22 občinami jih je tudi 6 iz osrednjih Slovenskih goric

Spredstavitvijo v Hotelu Habakuk v Mariboru, potekala je v torek, 1. februarja, so pospremili v javno obravnavo strategijo razvoja turistične destinacije Maribor-Pohorje v obdobju 2010-2020, ki zajema območje 22 občin. Pripravila sta jo Zavod za turizem Maribor in strokovni nosilec podjetje Hosting Zahod & Vzhod. Direktor mariborskega zavoda za turizem Milan Razdevšek: »Destinacija bo potrebno razvijati na njenem celotnem območju, zato načrtujemo kar 50 odstotkov novih kapacitet zunaj njenega središča. Gremo v nove - zelene tehnologije. Zaenkrat nimamo nobenega zelenega ali ekohotela, čeprav imamo vse možnosti. Pripravili bomo kakovostne integralne promocijske programe in pakete. Ko bomo, na primer, ponudili EPK, bomo ponudili tudi kulinariko, vrhunsko vino, doži-

vetja na Pohorju ali na vinorodnih gričih. Strategija narekuje tudi povezovanje preko meje za pripravo programov za oddaljene države.« Turistična destinacija, ki jo obravnava razvojna strategija za 10 let, zajema Maribor, Pohorje ter Slovenske gorice in Dravsko polje. Velike opore se nadejajo v projektu Evropska prestolnica Kulture, mladinska prestolnica in univerzijada. Cilji so otipljivi, direktor podjetja Hosting Zahod & Vzhod Peter Vesenjāk: »Do leta 2020 postopno povečati kapacitete v večjem delu destinacije za 50 %, večji del izven centrov Maribora, občine Hoče-Slivnica in Ruše, kjer je največ nastanitvenih zmogljivosti; povečati število gostov za 100 %, število nočitev pa za 150 % «

E. P.

Novo javno naročilo za izvedbo nekaterih sklopov gradnje slovenskogoriškega vodovoda

Za izvedbo gradbenih del projekta Celovita oskrba SV Slovenije s pitno vodo - SZ Slovenske gorice so bili na podlagi javnega razpisa izbrani izvajalci CPM, d. d., Maribor za sklop A Pesnica - Kungota, B Pesnica - Šentilj, D Maribor - Duplek in E Duplek - Lenart. SCT, d. d., Ljubljana za sklop C Maribor - Pesnica - Lenart in H Lenart - Voličina III. faza. GRANIT, d. d., Slovenska Bistrica je prevzel sklop F Lenart - Benedikt - Gornja Radgona in sklop G Lenart - Benedikt - odcep Sveta Ana.

Izvajalca SCT in Granit nista zadostila pogojem gradnje odsekov v Slovenskih goricah, zato nosilka projekta, občina Lenart, objavlja nov javni razpis za izvedbo del, ki bo predvidoma odprt do konca marca.

V občini Benedikt so sprejeli občinski proračun za leto 2011

Največ proračunskih sredstev bodo namenili za investicije

Člani občinskega sveta v Benediktu so na zadnji seji na začetku februarja sprejeli »Odlok o proračunu občine Benedikt za leto 2011«. Sprejeti proračun je na prihodkovni strani »težek« 3.403.393 evrov. Davčni prihodki so planirani v višini 1.577.832 evrov. Daleč največ se jih v občini

Na odhodkovni strani proračuna pa bo občina največ sredstev namenila za investicijske odhodke, ki bodo dosegli kar 1.474.518 evrov. Z drugimi besedami to pomeni, da je občinski proračun kljub kriznim časom še vedno investicijsko in razvojno naravnano. Občinski svetniki so odhodke v občinskem proračunu planirali tako, da znaša predvideni proračunski presežek 105.995 evrov, kar je v sedanjih kriznih razmerah zagotovo modro, saj se kaj hitro lahko zgodi, da se bo zaradi kriznih razmer kakšen prihodek zmanjšal ali pa se bo pojavila kakšna nova proračunska potreba. Zahvaljujoč investicijsko naravnemu proračunu bo letos v občini Benedikt steklo več investicij.

Gradnjo odprtega širokopasovnega omrežja elektronskih komunikacij je pristojno ministrstvo sicer zavrglo, a za vključene občine zadeva še ni zaprta. Med večje investicije sodi rekonstrukcija in gradnja več občinskih cest, ureditev krožišča na regionalni cesti, izgradnja komunalne infrastrukture za turistični objekt Terme Benedikt, izvedba projekta za celovito oskrbo severovzhodne Slovenije s pitno vodo in še bi lahko naštevali. Izvajanje občinskega proračuna je še zlasti v sedanjih kriznih časih zahtevno delo. Za izvajanje proračuna bo poskrbela občinska uprava, v kateri je na občini šest delovnih mest (eno delovno mesto na položaju, štiri uradniška delovna mesta in eno strokovno-tehnično delovno mesto). Število zaposlenih v letošnjem letu bo po kadrovskem načrtu ostalo enako.

Tomaž Kšela

Cerkev sv. Treh kraljev

ski proračun priteče od davkov na dohodek in dobiček – kar 1.457.792 evrov. Občine seveda ne dobijo v celoti vse dohodnine, ki jo plačujejo v občini prijavljeni občani, temveč samo njen del, ki ga dacarji izračunajo po dokaj zapleteni formuli ob upoštevanju primerne porabe in solidarnostne izravnave. V številnih pogledih pa je za občino dobro, če ima več občanov s solidnimi in stabilnimi dohodki iz naslova plač, katastrskega dohodka in drugih dohodkov ter uspešnih obrtnikov, podjetnikov in podjetij s sedežem v občini. Nedavni prihodki (udeležba na dobičku in dohodki od premoženja, takse in pristojbine, denarne kazni, prihodki od prodaje blaga in storitev in drugi prihodki) so planirani v višini 433.174 evrov. Kapitalski prihodki, med katere sodijo prihodki od prodaje osnovnih sredstev ter zemljišč in nematerialnega premoženja, pa so predvideni v višini 936.942 evrov.

Priložnost za graditelje

Število novogradenj bo še večje

Občina Benedikt bo po sklepu občinskega sveta z javnim zbiranjem ponudb odprodala več komunalno opremljenih nezazidanih stavbnih zemljišč za individualno stanovanjsko gradnjo.

V katastrski občini Benedikt bo občina prodala parcelo št. 495/42 v izmeri 608 kvadratnih

metrov po ceni 20 evrov za kvadratni meter, parcelo št. 495/13 v izmeri 890 kvadratnih metrov po ceni 30 evrov za kvadratni meter, parcelo št. 452/1 v izmeri 1879 kvadratnih metrov po ceni 30 evrov za kvadratni meter in parcelo št. 458/1 v izmeri 7930 kvadratnih metrov po ceni 25 evrov za kvadratni meter. Javno zbiranje ponudb bodo objavili v uradnem listu ter na enotnem spletnem portalu. Če gradbenih parcel z javnim zbiranjem ponudb ne bodo uspeli prodati, jih bo občina lahko pod enakimi pogoji brez javnega zbiranja ponudb prodala do konca leta.

T. K.

Občina Cerkevjak in Juven podpisala pismo o nameri Bo v Cerkevjaku zrasel nov poslovno-trgovinski objekt?

Župan občine Cerkevjak Marjan Žmavc in direktor podjetja Juven iz Benedikta Branko Valh sta podpisala pismo o nameri za pristop k projektu izgradnje poslovno-trgovinskega objekta v Cerkevjaku.

S pismom o nameri sta se dogovorila, da ima podjetje Juven namen na zemljišču 140/6, k. o. Cerkevjak (gre za zemljišče za novim blokom, ki ga podjetje Juven že gradi) pridobiti lastninsko pravico in zgraditi poslovno-trgovinski objekt za namen oddaje le-tega v najem podjetju Mercator. Občina podpira projekt izgradnje poslovno trgovinskega objekta z namenom ureditve ustrezne nadomestne lokacije za obstoječo trgovino, ki se nahaja v centru naselja Cerkevjak in nima urejenih parkirišč ter je locirana neposredno ob avtobusnem postajališču.

Pismo o nameri sta cerkevjaški župan in

Za novim blokom bo najverjetneje stal nov trgovski objekt

direktor Juvena podpisala, da bo lahko podjetje Juven kot investitor nadaljevalo aktivnost za izgradnjo poslovno-trgovinskega objekta ter ugotovilo, ali je takšna investicija smotrna. Za občino Cerkevjak bi bila seveda izgradnja takšnega objekta velika pridobitev, ki bi pomembno prispevala k razvoju kraja in občine.

T. K.

Povečujejo zmogljivost čistilne naprave, širijo kanalizacijo

Eden večjih projektov v občini Cerkevjak je dograditev čistilne naprave oziroma razširitev dosedanje, ki ni več zadoščala potrebam

V teku je investicija Dograditev čistilne naprave in izgradnja kanalizacijskega kanala v naseljih Andrenci, Cerkevjak in Stanetinci. V letu 2010 je stekla I. faza, ki obsega dograditev obstoječe ČN, in že pričeta II. faza, ki pa predvideva izgradnjo cca. 2,2 km kanalizacijskega kanala. Župan občine Cerkevjak Marjan Žmavc: »Nova naprava bo zagotavljala 1250 PE. Pogodbena vrednost je 949 tisoč evrov. 462 tisoč je iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, 488 tisoč pa je delež naše občine. Projekt se je začel lani, letos bo zaključen. Zraven bo še 2,2 km komunalnih vodov in vsa ostala infrastruktura, ki sodi zraven. Čistilna naprava bo zmanjšala ogroženost Andreškega potoka, ki pa ga tudi nameravamo regulirati oziroma sanirati še v enem delu naprej.« Cerkevjak je pokrit, zdaj bodo tudi zunanji zaselki dobili kanalizacijo. »Čistilna naprava je doslej zadoščala le za 350

PE, kar je bilo bistveno premalo že za sam center Cerkevjaka. Kanalizacijsko omrežje je sedaj širimo naprej v naselje Stanetinci in Andrenci in na novo priključujemo naselje Kadrenci pa še morda kakšen manjši del katerega od naselij. Pričakujemo, da bo tako

Čistilna naprava ob Andreškem potoku

vsaj v enem delu rešeno čiščenje odpadnih voda. Dokončno pa problem seveda še ni rešen, kajti konfiguracija naše občine in razpršena gradnja bosta zahtevali še nekaj manjših čistilnih naprav, ki jih bo potrebno do konca tega desetletja tudi zgraditi.«

E. P.

Lenart: čistilne naprave v razsulu! Potrebna temeljita sanacija

Župan občine Lenart mag. Janez Kramberger: »V Lenartu imamo pet čistilnih naprav, v skladu s predpisi, torej zadovoljivo, deluje samo ena, v Močni. Naslednja, ki dokaj zadovoljivo deluje, je

ČN Hrastovec zadovoljivo deluje

ČN ob gradu Hrastovec, popravilo naprave je opravil zavod Hrastovec. Naslednje so ena v Voličini in dve v Lenartu, čistilna naprava na Poti na Kamešak in nova, centralna čistilna naprava ob reki Velka. Te tri ne delujejo. Za naslednjo sejo občinskega sveta, ki bo 10. marca, pripravljamo analizo stanja čistilnih naprav s predlogom postopne rešitve, kako bomo te čistilne naprave usposobili za delovanje. V proračunih za leti 2011 in 2012 smo tudi rezervirali sredstva za njihovo nadgradnjo oziroma rekonstrukcijo. Računamo, da se bomo lahko še v tem letu prijavili na razpis za evropska kohezijska sredstva in dobili del sredstev iz tega naslova.«

ČN Voličina ima enako tehnologijo kot centralna lenarška

Ta naprava je potrebna temeljite rekonstrukcije. Imamo načrt in s tem načrtom bomo seznanili občinske svetnike in javnost, kako bomo ČN gradili in dograjevali. Enaka tehnologija je vgrajena tudi v čistilno napravo v Voličini in tudi tam ne deluje. Na biorotorjih je zapisano, da lahko čistijo za 1000 PE, torej za 1000 ljudi, študije pa so pokazale, da zmorejo očistiti le četrtino tega števila. Površine na biorotorjih so torej manjše, kot bi morale biti. Lenarška centralna čistilna naprava, ki je določena za 5000 PE, bo torej ob določenih posodobitvah delovala le četrtinsko. Preprosto povedano: na tem območju imamo razsulo! Rešitve na srečo imamo in računamo, da bomo del

stvari še letos vzpostavili na način, da bodo delovale. Tudi stara ČN na Poti na Kamešak je potrebna temeljite obnove. V projektu sanacije načrtujemo, da bomo del blata vozili

na centralno čistilno napravo in mešani sistem obogatili, da bo čiščenje učinkovitejše. V končni fazi pa na ČN na Poti na Kamešak načrtujemo prečpališče, da bomo lahko vse fekalne vode iz južnega dela mesta prečrpali na centralno čistilno napravo, ki je na vzhodnem delu. Na to prečpališče je mogoče tudi navezati kanalizacijski sistem, ki bo zgrajen v vasi Lormanje, ker so pod avtocesto zgrajeni prepusti. Rešitve torej imamo, imamo tudi nekaj denarja, z deli bomo začeli letos in računam, da bomo to res perečo problematiko tudi uredili.«

Tekst in foto Edvard Pukšič

Zgodba o osrednji lenarški čistilni napravi je znana, v podrobnostih smo jo predstavili tudi v Ovtarjevih novicah.

Morda na kratko o jedru problema; pomembno vprašanje pa je, kako jo usposobiti?

»Gradnja se je začela leta 2004 in podjetje CPM iz Maribora vse do danes ni uspelo pridobiti dokumentacije, da bi nam lahko predali ČN v upravljanje v brezhibnem stanju. To pa je nemogoče pridobiti, ker vgrajena tehnologija ne omogoča delovanja. To potrjuje tudi dve strokovni mnenji, ki smo ju pridobili.

Centralna čistilna naprava bo potrebna najboljše sanacije

Sv. Ana: sončna elektrarna v poslovni coni v Žicah

Po zajetnih projektih v občini Sv. Ana, ki so bistveno obogatili življenje občanov in docela spremenili videz občinskega središča, se zdaj lotevajo obsežne gospodarske naložbe.

Župan Silvo Slaček: »Že lani smo začeli s pripravo ustrezne dokumentacije za gradnjo sončne elektrarne v Žicah v naši poslovni coni. Konec leta smo uspeli sprejeti občinski podrobni prostorski načrt, ki opredeljuje namen cone prav za to gradnjo, povezano z možnostjo drugih dejavnosti, proizvodnih, storitvenih ali podobno. Pred kratkim je bil izveden javni razpis za prodajo poslovne cone in veseli me, da smo za to vrsto gradnje uspeli najti investitorje. Glede na to, da je postopek v teku in da so prispele prijave za nakup zemljišč, pričakujem, da bo gradnja sončne elektrarne stekla v prvem poletju letošnjega leta in da bo še v letošnjem letu predana v uporabo. Tudi program, ki smo ga zahtevali ob razpisu, pripravljenem na občini, je pogojeval terminski načrt s programom, ki bi bil na novo postavljen. Vsi trije investitorji iz okolice Ljubljane so navedli, da poleg izgradnje sončne elektrarne na jeklenih konstrukcijah, denimo v obliki proizvodnih hal, načrtujejo v nadaljevanju, torej v prihodnjih letih, v te prostore vnesti tudi že omenjene druge proizvodne ali storitvene programe.

Gre za zelo pomemben objekt v občini, ne le z vidika zelene energije, pač pa tudi zaradi možnosti, ki se nakazujejo v prihodnjih letih za določene zaposlitvene kapacitete. Vsi trije pripravljene investitorji so bili pripravljene registrirati podjetja na območju naše občine, kar je bilo seveda zaželeno. Za občino, kot je naša, je seveda pomembno imeti čim

več poslovnih subjektov znotraj občine.«
Po povedanem gre za pomembno razvojno naložbo, ki bo verjetno zahtevala veliko investicijskih sredstev.

Prostorska razdelitev poslovne cone v Žicah

»Gre za izjemno pomembno in izjemno zahtevno investicijo. Tudi v finančnem smislu. Po javno znanih podatkih o velikosti poslovne cone, približno 4,5 ha zemljišč, je investicija ocenjena na približno 12 milijonov evrov, kar v zaostreni gospodarski situaciji za ta prostor predstavlja izjemen pomen!«

Edvard Pukšič

Avtocestni priključek pri Sveti Trojici so preimenovali

Končno pravo ime: Sv. Trojica

Prebivalci Svete Trojice in osrednjih Slovenskih goric so si za preimenovanje avtocestnega priključka prizadevali več kot dve leti.

Prebivalci občine Sveta Trojica so konec januarja vendarle dočakali, da je Dars avtocestni priključek v Senarski preimenoval v avtocestni priključek Sveta Trojica. Po besedah župana občine Sveta Trojica **Darka Frasa** so si za to prizadevali, odkar so avtocesto predali namenu, torej več kot dve leti. Seveda pri preimenovanju priključka ni šlo za kaprico prebivalcev Svete Trojice in osrednjih Slovenskih goric, temveč za potrebo, saj marsikateri turist, romar ali popotnik ni vedel, kdaj mora zapustiti avtocesto, če želi

bil ime po Senarski pred mnogimi leti, ko so pristojni pripravljali lokacijski načrt za avtocesto od Maribora do Lendave. Takrat nihče v tedanji veliki občini Lenart in v krajevni skupnosti Sveta Trojica tega ni opazil in na to ni bil pozoren. Zato poimenovanju avtocestnega priključka po Senarski takrat tudi nihče ni uradno ugovarjal. To je bil kasneje poglaviti argument Darsa, zakaj ni dolžan spremeniti imena avtocestnega priključka. Predstavniki občine Sveta Trojica so bili kljub vsemu vztrajni in so nenehno terjali takšno poimenovanje avtocestnega priključka, ki je za vse poznavalce osrednjih Slovenskih goric tudi edino logično. Tudi denimo v Cerkvenjaku se avtocestni priključek imenuje po kraju in ne

najhitreje priti s Sveto Trojico. Avtocestni priključek tudi sicer kraju, ki se želi uveljaviti kot turističen, prinese širšo prepoznavnost v domačem in mednarodnem okviru. Avtocestni priključek pri Sveti Trojici je do-

po naselju Brengova, kjer so ga dejansko zgradili. Prav tako se v Mariboru priključek na avtocesto imenuje Maribor – center in ne Tezno. Takšnih primerov bi lahko našli še veliko. Zato bi človek pričakoval, da bo do zamenjave

imena prišlo hitro, vendar se to ni zgodilo.

»V tem času, ko smo si prizadevali za preimenovanje avtocestnega priključka, sta se zamenjali dve upravi na Darsu in dva ministra za promet. Ko smo ene seznanili s problemom in jih z argumenti prepričali, so jih zamenjali drugi in vse smo morali začeti od začetka,« pravi Fras.

Ko so pristojni vendarle pristali na zamenjavo imena, se je postavilo vprašanje, kdo bo to plačal. Na Darsu so vztrajali, da stroške prevzame občina Sveta Trojica, ki je preimenovanje predlagala. Trdili so, da je treba zamenjati vse table vzdolž avtoceste, na katerih je označen ta avtocestni priklju-

ček. To bi stalo preko 70 tisoč evrov. Seveda občina Sveta Trojica na to ni pristala, pač pa je opozarjala, da je mogoče na obstoječih kovinskih tablah čez staro ime pritrditi kovinsko ploščico z novim imenom. Ker so predstavniki občine Sveta Trojice zvedeli za en takšen primer iz preteklosti, je uprava Darsa končno vendarle pristala na manj drago varianto spremembe imena. Tako je izvedba spremembe imena na vseh tablah vzdolž avtoceste stala okoli 10 tisoč evrov. Polovico stroškov je plačal Dars, polovico pa občina Sveta Trojica.

T. K.

Sv. Jurij: spomladi živahno

Prioritetna dela, ki jih načrtujemo v letošnji pomladi na področju komunalnih dejavnosti, so redna vzdrževalna dela na naših komunalnih objektih. To so predvsem asfaltirane ceste, s katerih bo nujno počistiti pesek kot posledico zimske službe, hkrati bomo izvedli čiščenje muld in nekaterih občestnih jarkov. Na voziščih je nastalo kar nekaj udarnih jam, ki jih bo potrebno zakrpati. Vsa nujna redna vzdrževalna dela bomo opravili

ceste, v dolžini 600 m, smo izvedli rekonstrukcijo vodovodnega omrežja v dolžini 450m. Na novo cev bomo gospodinjstva priključili po končani rekonstrukciji ceste. Prav v tem času pripravljamo potrebno dokumentacijo za asfaltiranje občinske ceste LC 203 – 461 Močna-Partinje-Jakobski Dol v skupni dolžini 1600 m. Predvidevamo, da bomo v sklopu tega projekta izvedli tudi sanacijo dveh plazov. Javno naročilo za izvedbo del bomo izvedli do konca pomladi letos.

V prvem kvartalu tudi načrtujemo izvesti javno naročilo za ureditev vaškega jedra Jurovski Dol. V sklopu tega projekta bomo v letu 2011 uredili sprehajalno pot od nogometnega igrišča do občinskega središča in pričeli z rekonstrukcijo samega trga. Obnovo vaškega jedra načrtujemo dokončati do jeseni 2012.

V primeru objave javnega razpisa s strani Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za Obnovo in razvoj vasi iz Programa razvoja podeželja 2007 – 2013, sofinanciranega iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, imamo pripravljeno vso dokumentacijo za prijavo projekta »Obnova Kulturnega doma«.

Samo Kristl

Tako so se začela dela

znotraj lastnega režijskega obrata. Investicijsko vzdrževalna dela bomo nadaljevali takoj, ko se bodo vremenske razmere ustalile in bodo dani pogoji za normalno delo na področju vodovoda in kanalizacije, ta dela se bodo izvajala v naselju Jurovski Dol. Pričakujemo, da bomo v letu 2011 izvedli drugo tretjino načrtovane investicije »Ureditev vodovoda in kanalizacije Jurovski Dol«, kar pomeni približno 2000 m vodovoda in približno toliko ločene kanalizacije za komunalne in padavinske vode.

Za asfaltiranje je od jeseni 2010 pripravljena cesta JP 703 – 461 Sp. Gasteraj: Žnofl-Belna. Asfaltiranje se bo predvidoma izvedlo v mesecu maju 2011. V sklopu modernizacije te

Jurovski športni center

Jurovski novorojenci pri županu

Zadnja januarska sredo je bila na občini Sv. Jurij v Slovenskih goricah namenjena sprejemu najmlajših občanov. Župan občine Peter Škrlec je namreč gostil novorojence, rojene v letu 2010 in

Občani občine Sv. Jurij s svojimi starši, županom Petrom Škrlecem in ravnateljcem OŠ Jožeta Hudalesa Stanislavom Senekovičem

rojene konec leta 2009 ter njihove starše. V tem obdobju se je rodilo 13 otrok in sicer 7 deklic in 6 fantov. Po uvodnem delu sprejema, ki so ga pripravili otroci vrtca Sv. Jurij, je župan občine zbranim iskreno čestital ter jim pojasnil, da so kvalitetni pogoji za delo v vzgoji in izobraževanju še kako pomembni za razvoj občine v prihodnosti. Prav zaradi tega je velik del občinskih proračunskih sredstev namenjen predšolski vzgoji in izobraževanju. Poleg rednega obratovanja vrtca občina še odplačuje

kredit za izgradnjo vrtca.

Novorojenčki so ob tej priložnosti prejeli še simbolična darila, med tem ko so enkratno finančno vzpodbudo ob rojstvu prejeli že pred tem.

Po uradnem delu sprejema so si starši lahko ogledali še prostore vrtca, v katerih bodo njihovi otroci delali prve stopinje življenja izven svoje družine.

Dejan Kramberger

Novo vodstvo OO SDS Sv. Ana

Na konferenci Občinskega odbora SDS Sv. Ana je bil izvoljen za predsednika Občinskega odbora SDS Danijel Ferlinc.

Nadškof Kramberger upokojen

Mariborski nadškof dr. Franc Kramberger, rojen 7. 10. 1936 pri Lenartu, častni občan občine Lenart, je po dopolnitvi 30 let škofovske službe in z vstopom v 75. leto življenja, kot je v RKC uveljavljen način, papežu Benediktu XVI. ponudil odstop s položaja in upokojitev, kar je leta sprejel. Na njegovo mesto je imenoval dosedanjega mariborskega nadškofa pomočnika Marjana Turnška. Dr. Krambergerja je za rednega mariborskega škofa imenoval papež Janez Pavel II. 10. 11. 1980. Škofovsko posvečenje je prejel 21. 12. 1980 v mariborski stolnici. Kot mariborski nadškof je služboval od 24. 9. 2006.

Nadškof Kramberger je spremembo v vrhu mariborske nadškofije sporočil javnosti 3. februarja. Ob namigih, da je odstop povezan

s finančnimi težavami mariborske nadškofije, je dr. Kramberger dejal: »Moja odpoved je popolnoma samostojna. Nihče mi ni svetoval. Posvetil se bom pastoralnemu delu. Pomagal bom novemu nadškofu, kolikor mi bo zdravje dopuščalo.«

E.P.

Občina Sveta Trojica
v Slovenskih goricah

Župan

JAVNI POZIV ZA ODDAJO PONUDB ZA ORGANIZACIJO IN IZVEDBO ZABAVNE PRIREDITVE OB KRAJEVNEM PRAZNIKU OBČINE SVETA TROJICA V SLOVENSKIH GORICAH

Občina Sveta Trojica v Slovenskih goricah, Mariborska cesta 1, 2235 Sveta Trojica v Slovenskih goricah, objavlja javni poziv za oddajo ponudb za organizacijo in izvedbo zabavne prireditve ob občinskem krajevnem prazniku, ki bo v soboto, 18. 6. 2011, na zunanem igrišču OŠ Sveta Trojica. Prireditve bo potekala v šotoru, katerega zagotovi Občina, in na prostem.

Od ponudnika pričakujemo, da organizira in izvede, v dnevnem in nočnem času ter v svojem imenu in za svoj račun, prireditve z

- živo glasbo,
- ponudbo tople hrane ter
- ponudbo brezalkoholnih in alkoholnih pijač.

Celotna dokumentacija z obrazcem vloge je objavljena na spletnih straneh občine: www.sv-trojica.si, rubrika »Razpisi«, »Javni poziv zabavna prireditve ob krajevnem prazniku 2011« ali v tajništvo Občine v času uradnih ur.

Župan

Občine Sveta Trojica v Slovenskih goricah
Darko FRAS, univ. dipl. prav.

Letni program športa v občini Benedikt za leto 2011

V ospredju bo skrb za športno vzgojo otrok in mladine

V občini Benedikt je povprečna starost prebivalcev najnižja med vsemi slovenskimi občinami, to pomeni, da ima občina Benedikt med prebivalci največ otrok in mladine, ki niso samo največje bogastvo občine Benedikt, temveč celotnih osrednjih Slovenskih goric, kjer se prebivalstvo sicer stara. Zato v občini Benedikt še posebno pozornost posvečajo programom, ki zadevajo mlade ter njihovo zdravo rast in razvoj. Med takšne programe sodi tudi »Letni program športa v občini Benedikt za leto 2011«, ki so ga občinski svetniki sprejeli na svoji zadnji seji v začetku februarja.

Program je na podlagi Zakona o športu, Nacionalnega programa športa v Sloveniji ter Statuta občine Benedikt pripravila komisija za program športa, občinskim svetnikom pa ga je predstavil njen predsednik Janez Leopold. »Športna vzgoja otrok in mladine, ki se prostovoljno ukvarjajo s športom zunaj obveznega izobraževalnega programa, ne glede na njegovo pojavno obliko, ima poleg pozitivnih učinkov na skladen razvoj odrasčajočega in zorečega mladega človeka še izrazito vzgojni pomen. Športno vzgojo lahko opredelimo kot vzgojo za zdravo življenje, za 'fair play', za strpnost in za spoštovanje posameznika, pa tudi za večjo kakovost življenja v odrasli dobi in starosti. Kar na gibalnem in vzgojnem področju izgubimo pri otroku v zgodnjem otroštvu, je kasneje težko nadoknaditi,« je med drugim zapisano v letnem programu športa

Za interesno športno vzgojo predšolskih otrok bo občina namenila 300 evrov, vendar največ 150 evrov na skupino. Za interesno športno vzgojo šoloobveznih otrok pa bodo namenili 1.050 evrov, vendar največ 150 na skupino. Že otroke bodo začeli pripravljati na špor-

tno uspešnost. Zato bodo za športno vzgojo otrok, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport, namenili 18.500 evrov, vendar največ 3.100 evrov na skupino oziroma ekipo.

Veliko pozornosti bodo v občini Benedikt posvetili tudi športni vzgoji mladine. Za sofinanciranje športne vzgoje tistih, ki so usmerjeni v kakovostni in vrhunski šport, bodo namenili 5.400 evrov, vendar največ 3.200 evrov na skupino oziroma ekipo. Športno rekreacijo odraslih, s pomočjo katere je mogoče zmanjšati negativne posledice sodobnega načina življenja in ohraniti zdravje, pa bo občina sofinancirala s 400 evri.

Za kakovostni šport, v katerega sodijo priprave in športna tekmovanja ekip in posameznikov, bo občina sofinancirala s 7.000 evri, vendar bo posamezni ekipi namenila največ 3.500 evrov.

Športne vzgoje si ni mogoče predstavljati brez usposobljenih strokovnih kadrov. Zato bo občina njihovo šolanje in izpopolnjevanje sofinancirala s 1.000 evri. Enako vsoto bo namenila sofinanciranju športnih prireditev.

Za delovanje športnih društev bo občina namenila 3.000 evrov, vendar največ 1.300 evrov za posamezno društvo. Sofinancirali bodo samo športna društva, ki za svoje delovanje ne pridobivajo sredstev iz drugih proračunskih postavk.

Skupna vrednost vseh programov v okviru letnega programa športna v Benediktu znaša 38.000 evrov. Sredstva bo občina izvajalcem dodelila na podlagi javnega razpisa. Če za nekatere programe na razpis ne bo prišlo dovolj prijav, bo lahko komisija za šport pre-razporedila sredstva na druge programe, za katere bo več prijavljenih.

T. K.

V Sveti Trojici so sprejeli letni program športa

Največ sredstev bodo namenili sofinanciranju programov

Za sofinanciranje delovanja športnih društev in programov ter za tekoče vzdrževanje zunanjih objektov bo občina Sveta Trojica letos namenila 12 tisoč evrov. To so sklenili člani občinskega sveta, ki so na svoji zadnji seji na podlagi zakona o športu, pravilnika o sofinanciranju letnega programa športa v občini in odloka o proračunu občine sprejeli »Letni program športa v občini Sveta Trojica v Slovenskih goricah za leto 2011«. Osnutek programa je na podlagi omenjenih dokumentov pripravila svetovalka Tanja Koban, občinskemu svetu pa ga je predlagal župan Darko Fras. Za izvedbo letnega programa športa v celoti bo občina letos na podlagi že sprejetega občinskega proračuna namenila 25.044 evrov.

Devet tisoč evrov za sofinanciranje izvajalcev in njihovi programov bo občina izvajalcem namenila na podlagi javnega razpisa ob upoštevanju pravilnika. Izvajalci bodo sredstva lahko pridobili za interesno športno vzgojo predšolskih otrok in mladine, za športno vzgojo otrok in mladine s posebnimi potrebami, za kakovostni in vrhunski šport, za športno rekreacijo, za športne dejavnosti invalidov in še za nekatere druge programe. Za javne razpise za izobraževanje in usposabljanje strokovnih kadrov v športu bo občina namenila tisoč evrov, za izgradnjo in vzdrževanje športnih objektov v lasti občine

in drugih športnih objektov na območju občine 750 evrov, za delovanje športnih društev 750 evrov in za športne prireditve 500 evrov.

Za izredne pomoči v športu bo občina namenila dva tisoč evrov. Do njih bodo upravičeni tisti, ki bodo z novostmi in kakovostjo bistveno popestrili društvene dejavnosti v občini. Interesenti bodo morali na občino nasloviti vlogo. Če jim bodo sredstva odobrila, pa bodo sklenili pogodbo z županom. Občina bo namenila še 1.500 evrov za gradnjo in vzdrževanje zunanjih športnih objektov in opreme, 5 tisoč evrov za upravljanje, čiščenje in obratovalne stroške športne dvorane v Sveti Trojici, 2.044 evrov za izvenšolsko koriščenje športne dvorane, 500 evrov za opremo (žoge, loparji, mrežice in podobno) športne dvorane ter 2 tisoč evrov za izgradnjo športno rekreacijskih centrov. Kljub kriznim časom občinski svetniki torej niso pozabili na športno in rekreativno dejavnost v občini, pač pa ji bodo namenili kar zajeten kupček denarja. Seveda pa mora za zdravo življenje ter primerno športno in rekreativno aktivnost skrbeti tudi vsak sam. Že stari Rimljani so vedeli, da je za srečo v življenju najbolj pomemben zdrav duh v zdravem telesu.

T. K.

O čem bomo odločali na referendumu o malem delu?

Bo malo delo izpodrinilo redno?

Ousodi zakona o malem delu, ki so ga poslanci v državnem zboru sprejeli konec lanskega leta, bomo odločali vsi volivci in volivke na naknadnem zakonodajnem referendumu.

Malo delo ječasno, občasno ali trajnejše časovno omejeno delo. Zakon določa, da se opravlja na podlagi napotnice (ne po pogodbi), zato lahko delodajalec delavca kadarkoli sprejme na delo in kadarkoli odslovi. Malo delo lahko opravljajo dijaki, študenti in brezposelni (zakon jim pravi upravičenci). Brezposelni delavci se za malo delo odločajo prostovoljno, vendar morajo o tem obvestiti zavod za zaposlovanje. Upravičenci lahko malo delo opravljajo 60 ur mesečno. Izjema so študentje in dijaki, ki lahko delajo na mesec več ur, vendar noben mali delavec ne sme delati na leto skupno več kot 720 ur.

Plačilo za opravljanje malega dela ne sme biti nižje od 4 evre bruto na uro. Kdor opravlja malo delo, ne sme z njim na leto zaslužiti več kot 6.000 evrov bruto. Upravičenci lahko opravljajo malo delo pri več delodajalcih hkrati, vendar skupno na leto ne smejo delati več kot 720 ur. Zakon omejuje tudi delodajalce. Pri delodajalcu, ki zaposluje do deset delavcev, lahko mali delavci mesečno skupno opravijo 360 ur dela. Pri delodajalcu, ki zaposluje od 10 do 30 delavcev, lahko opravijo 720 ur dela. Pri delodajalcu, ki zaposluje od 30 do 50 delavcev, lahko opravijo 1080 ur dela. Pri delodajalcu, ki zaposluje od 50 do 100 delavcev, lahko opravijo 1440 ur dela. Pri delodajalcu, ki zaposluje več kot 100 delavcev, pa lahko mali delavci opravijo mesečno skupno 2880 ur dela.

Nižje dajatve, visoke kazni za kršitelje

Malo delo bo s prispevki manj obremenjeno kot redno delo, zato bodo zanj dobili mali delavci manj pokojninske oziroma zavarovalne dobe kot redni delavci. Redno zaposlen delavec dobi za 720 ur dela 4,24 meseca zavarovalne dobe, mali delavec pa jo bo dobil samo 2,82 meseca. Malo delo bo za delodajalce cenejše, saj bodo prispevki nižji.

Zakon prinaša tudi visoke kazni za kršitelje. Podjetje, ki bo dalo malemu delavcu delo brez napotnice, bo plačalo 15.000 evrov kazni, odgovorna oseba pa 3.000 evrov. Podjetje, ki ne bo pravilno vodilo evidence o malem delu, bo kaznovano s 6.000 evri kazni, dogovorna oseba pa s 1.000 evri. Tisti, ki bo malemu delavcu dovolil, da dela več kot 60 ur mesečno oziroma 720 ur letno, bo kaznovan s 3.000 evri. Delavec, ki bo opravljal malo

delo mimo zakonskih določil (denimo brez napotnice), pa bo plačal 500 evrov kazni.

Ogroženo redno delo?

Kaj skrbi sindikate? Bojijo se, da bo malo delo začelo ogroziti redno zaposlene za določen in nedoločen čas, saj bo za delodajalce cenejše od rednega dela. Redno zaposleni delavec z minimalno plačo dobi na uro najmanj 6 evrov bruto (mali delavec bo dobil 4 evre), za nedeljsko delo dobi delavec 12 evrov (mali delavec 4 evre), za malico dobi delavec najmanj 3,78 evra (mali delavec nič), za povračilo stroškov prevoza dobi delavec najmanj 70 odstotkov javnega prevoza (mali delavec nič), za regres za letni dopust dobi delavec najmanj 734,15 evra (mali delavec nič), za letni dopust dobi delavec najmanj štiri tedne (mali delavec nič), za dodatek na delovno dobo dobi delavec 0,5 odstotka osnovne plače za vsako leto skupne delovne dobe (mali delavec nič), za odpravnino ob odpustitvi dobi delavec vsoto, določeno po zakonu in kolektivni pogodbi (mali delavec nič), odpovedni rok ima delavec od 30 do 150 dni (mali delavec ga ne bo imel nič). V sindikatih se bojijo, da bodo zaradi tega delodajalci tudi brezposelne delavce raje zaposlovali za malo kot za redno delo. Sindikati prav tako opozarjajo, da je inšpekcija za delo pri nas povsem neučinkovita, zato bodo lahko mali delavci realno delali več ur, kot bi smeli, saj bo to izjemno težko nadzirati. To bo po mnenju sindikatov še dodatno ogrozilo redno zaposlene delavce.

Delodajalske organizacije zakon podpirajo

Organizacije delodajalcev se pritožujejo, da je pri nas zaposlovanje premalo prožno, zato ne morejo odpustiti delavcev niti v primeru, če izgubijo naročila in delo. To naj bi pokopalo že marsikatero podjetje in delovna mesta v njem. Zakon o malem delu po mnenju delodajalskih organizacij to situacijo vsaj do neke mere popravlja, čeprav ne v celoti. Strah, da bi mali delavci zamenjali redno zaposlene z malimi delavci, naj bi bil odveč, saj dandanes vsak resen delodajalec potrebuje visoko usposobljene delavce, ki poznajo tehnološke in proizvodne procese. Kakorkoli že, o tem, ali bo v državnem zboru sprejet zakon o malem delu stopil v veljavo ali ne, bomo odločili na naknadnem zakonodajnem referendumu.

Tomaž Kšela

Kdo bo lahko v starosti 60 let še opravljal svoje delo in kdo ne?

Bojijo se, da ne bodo zdržali

Kar 86,5 odstotka nižje kvalificiranih delavcev v Sloveniji je prepričanih, da pri starosti 60 let svojega dela ne bodo več sposobni opravljati. To je pokazala raziskava EUROFOUND-a o delovnih pogojih delavcev v Evropski uniji. V raziskavi, v kateri je sodelovalo vseh 27 držav članic in države kandidatke za vstop v Evropsko unijo, so delavcem zastavili vprašanje: »Ali boš sposoben opravljati svoje delo pri starosti 60 let?«. Rezultati raziskave so za Slovenijo porazni, saj je na to vprašanje pozitivno odgovorilo samo 13,5 odstotkov nižje kvalificiranih delavcev, zaradi česar se je znašla Slovenija na zadnjem mestu med vsemi državami Evropske unije. Na Danskem je denimo 61,5 odstotkov nižje kvalificiranih delavcev prepričanih, da bodo lahko svoje delo opravljali pri šestdesetih letih, v Nemčiji pa je takšnih

56,6 odstotka. V celotni Evropski uniji je pritrdilno na to vprašanje odgovorilo 44,1 odstotka nižje kvalificiranih delavcev.

V Sloveniji je bilo lani nižje kvalificiranih delavcev 205.000. To pomeni, da jih kar 177.323 meni, da v starosti 60 let ne bodo več sposobni opravljati svojega dela, ker se bodo zaradi napornega dela in slabih delovnih pogojev prej iztrošili.

Medtem ko je ogromna večina nižje kvalificiranih delavcev pri nas prepričana, da ne bodo zdržali pri svojem delu niti do 60. leta starosti, pa je državni zbor sprejel nov zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki je dvignil starostno mejo za upoko-jitev na 65 let.

T. K.

Predlog zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno 15.000 evrov globe za zaposlovanje na črno

Vlada je pred kratkim sprejela predlog zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno in ga poslala v državni zbor. Z zakonom želi zlasti povečati

gledih je socialnim partnerjem (vladi, delodajalskim organizacijam in sindikatom) na ekonomsko-socialnem svetu uspelo besedilo predlaganega zakona uskladili.

Predlog novega zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno sta na novinarski konferenci predstavila minister za delo, družino in socialne zadeve Ivan Svetlik in direktor direktorata za zaposlovanje Zoran Kotolenko

pristojnosti nadzornim organom (poslej bo poleg inšpektorjev spoštovanje zakona nadziralo tudi 170 carinikov), bolj jasno opredeliti nekatere pojme (denimo sosedsko pomoč, delo v lastni režiji itd.) ter poostriiti sankcije za kršitelje. Kljub določenim razlikam v po-

dobje celotne zaposlitve na črno.

Jasnejša sosedska pomoč; delo v lastni režiji samo na lastnih nepremičninah

Sosedska pomoč bo prepovedana, kadar je delo vezano na dejavnost pravne osebe ali sa-

Nelojalna konkurenca; delavca na črno bo moral delodajalec redno zaposliti

Pošteni podjetniki, ki plačujejo davke, ne morejo s cenami konkurirati tistim, ki goljufajo državo in s tem tudi druge davkoplačevalce. Najpomembnejša novost je nova sankcija za delodajalca. Delodajalec bo moral zalotenemu delavcu na črno v treh dneh izročiti pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas in mu poravnati vse obveznosti iz naslova delovnega razmerja za tri mesece za nazaj oziroma za ob-

mozaposlene osebe, ter v primerih opravljanja dela na nepremičninah in premičninah, ki se uporabljajo za opravljanje dejavnosti. Če ima človek, na primer, za soseda mesarja, mu bo v okviru sosedske pomoči lahko pomagal prekopati vrt in prepleskati vrtno lopo, ne bo pa mu smel pomagati pri klanju živine in pri pleskanju mesarske delavnice. Sosed mesar pa mu ne bo smel zaklati prašiča, lahko pa mu bo pomagal postaviti vrtno lopo. Predlog zakona nekoliko razširja možnost dela v lastni režiji. Po novem ga bo lahko človek izvajal na nepremičninah, ki jih ima posameznik v lasti ali najemu. Pri delu na teh nepremičninah mu bodo poleg sosedov lahko pomagali sorodniki v ravni ali stranski vrsti do drugega kolena.

Osebnopolnilno delo do dohodka 6.000 €; kratkotrajno delo samo 40 ur mesečno

Osebnopolnilno delo (pomoč v gospodinjstvu, nabiranje in prodaja gozdnih sadežev, izdelovanje izdelkov umetne obrti in druga manjša dela) bo vsakdo lahko opravljal samo do letnega dohodka v višini 6.000 evrov, vendar tega dela ne bo smel opravljati pri pravnih ali samozaposlenih osebah. Vendar pa se bo moral človek, ki želi opravljati osebopolnilno delo, pred njegovim pričetkom prijaviti na upravni enoti, kjer ga vpišejo v poseben register. Po drugi strani pa zakon razširja seznam možnih oseb za opravljanje kratkotrajnega dela. Za to šteje brezplačno opravljanje dela pri podjetniku ali mikro družbi z najmanj enim in največ deset zaposlenimi. Po novem bodo lahko kratkotrajno delo poleg ožjih družinskih članov opravljali tudi zunajzakonski partner ter starši in otroci partnerja pod pogojem, da živijo na istem naslovu. Kratkotrajno delo zakon omejuje na 40 ur mesečno za de-

lodajalca (doslej je bilo omejeno na 40 ur za vsako posamezno osebo na kratkotrajnem delu). Povedano po domače: lastniku bifeja bodo vsi domači skupaj lahko brezplačno pomagali mesečno 40 ur, pod pogojem, da bo imel vsaj enega zaposlenega delavca.

Krepko zasoljene kazni; zaplemba predmetov, s katerimi se opravlja delo na črno

Delodajalec, ki bo delavca zaposlil, ne da bi ga prijavil, bo moral plačati 15.000 evrov, v treh dneh pa bo moral delavca redno zaposliti za nedoločen čas in plačati za njega prispevke za nazaj. Fizična oseba, ki bo najela delavca na črno, bo morala plačati 2.000 evrov. Delavec, ki ga bodo zalotili, da dela na črno, bo moral plačati 500 evrov. Za ponavljajoče se kršitve in hude kršitve je predvidena globa v višini trikratnika od predpisane. Globo bo treba plačati tudi za oglaševanje dela na črno. Po novem pa bo sankcij oproščen delavec na črno, ki bo prijavil svojega delodajalca. Zaposlovanje in delo na črno bodo poslej nadzirali tudi cariniki. Nadzorni organi pa bodo lahko v določenih primerih delodajalcu izdali tudi odločbo o prepovedi opravljanja dejavnosti, kar je zelo huda sankcija. Poleg tega bodo lahko delodajalcu odvzeli predmet, s katerim je bilo opravljeno delo na črno (denimo tovornjak, bager, delovni stroj itd.). Delodajalcu bodo lahko odvzeli tudi premoženjsko korist, pridobljeno z delom na črno.

Če bodo poslanci v državnem zboru predlog zakona, ki ga je pripravila vlada, sprejeli, bo vsakdo temeljito premislil, preden bo koga zaposlil ali najel za delo na črno.

Tomaž Kšela

STROJNE INSTALACIJE vodovod - centralna - plin MilanHauptman s.p.

Kraigherjeva ulica 19a, 2230 Lenart v Slovenskih Goricah
Telefon: 02 720 50 88, GSM: 051 651 244
E-poštni naslov: mh.lenart@amis.net

VODOVOD

- Notranje intalacije v gradbeništvu
- Instalacije v industriji
- namakalni sistemi
- Obnova kopalnic (instalacije in keramika)

OGREVANJE

- Toplotne črpalke (voda-voda, zrak-voda, zemlja-voda)
- Na drva (polena, peleti, sekanci in kosovni odpadki)
- Toplovodni kamini
- Elektrika

- Olje (klasika, nizkotemperaturno in kondenzacija)
- Plin (klasika in kondenzacija)

- Sončni kolektorji in toplotne črpalke za sanitarno vodo

OHLAJEVANJE

- Toplotne črpalke
- Klima naprave (klasika in inverterji)

PREZRAČEVANJE

- Lokalno prezračevanje
- Centralno prezračevanje z rekuperatorjem

SESANJE

- Centralni sesalni sistemi (podometno ali nadometno)

DIMNIKI

- Sanacija obstoječih z INOX cevjo
- Samostojni trislojni INOX

SERVIS IN VZDRŽEVANJE TOPLOTNE IN HLADILNE TEHNIKE

OB NAKUPU Z MONTAŽO
PRIHRANITE 20%

NASVET:

OGREVAJMO SE Z LESOM: les je najstarejše kurivo, ki ga pozna človeštvo. Ker so količine fosilnih goriv omejene (olje, plin), onesnaževanje okolja pa je zaradi pridobivanja energije postalo že nevarno za obstoj človeštva, je les ponovno postal zanimiv energetski vir. POKLIČITE 051 651 244

TRGOVINA IN MONTAŽA

DELOVNI ČAS od PON. do PET. - od 7.00 do 17.00 ure
SOBOTA - od 8.00 do 12.00 ure

Družinsko podjetje Bernjak gradbeništvo uspešno predeluje izrabljene pnevmatike

Pravočasno so našli tržno nišo

»Nekateri so se ob gradnji obrata za predelavo izrabljenih avtomobilskih pnevmatik v obrtni coni v Lenartu, ki jo je začelo graditi naše podjetje, bali, da bo predelava pnevmatik onesnaževala okolje. Sedaj, ko pnevmatike že več kot pol leta na okolju prijazen način predelujemo, se je izkazalo, da so bili vsi strahovi odveč,« pravi samostojni podjetnik Stanko Bernjak iz občine Benedikt, ki hkrati vodi tudi družinsko podjetje Bernjak gradbeništvo. Poleg tega, da je Stanko Bernjak uspešen podjetnik, je tudi predsednik Območne obrtno-podjetniške zbornice Lenart in občinski svetnik v Benediktu. Kot samostojni podjetnik na področju gradbeništva dela in posluje že od leta 1990, leta

2003 pa je skupaj s svojimi najbližjimi ustanovil še družinsko podjetje. Trenutno zaposluje v vseh obratovalnicah okoli 35 delavcev. Družba je v Slovenskih goricah in širše postala znana po dobavi in vgrajevanju izjemno kakovostnih betonskih mešanic ter s prevozi drugih materialov. »Pri certifikacijskem organu Irma smo si pridobili certifikat notranje kontrole betonov. Kontrolo proizvodnje betonov izvajamo v lastnem laboratoriju,« pojasnjuje Bernjak. Veliko betona, proizvedenega v Bernjakovi betonarni v Lenartu, pa je vgrajenega tudi v slovenski avtocestni križ. Poleg tega podjetje zbira tudi gradbene odpadke, saj na sedežu podjetja deluje center za ravnanje z odpadki. Podjetje je vpisano v register pri državni agenciji za okolje in si je pridobilo dovoljenje za predelavo gradbenih odpadkov s področja občin Lenart, Sveta Ana, Benedikt, Cerkevnik, Sveti Jurij v Slovenskih goricah, Sveti Andraž v Slovenskih goricah in Gornja Radgona.

»Jasno je bilo, da se bo trg za gradbenike skrčil, ko bo do konca zgrajen slovenski avtocestni križ, zato smo v našem podjetju začeli

vlagati v predelavo izrabljenih avtomobilskih pnevmatik. Za to proizvodnjo smo v industrijski coni v Lenartu zgradili obrat, ki je za zdaj edini takšen obrat v Sloveniji. Vrednost investicije je presegla milijon evrov in jo je delno financirala Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. V obratu predelujejo rabljene pnevmatike sproti, najprej odstranijo žice in morebitne druge kovinske dele, nato jih zmeljejo in separirajo. Ta postopek ponovijo tolikokrat, da iz izrabljenih pnevmatik dobijo gumijaste granulate, jeklo in druge kovinske delce pa predajo pooblaščenim zbiralcem odpadnih surovin. »Gumijasti granulati so različnih velikosti in se uporabljajo za tekaške steze in druge površine za šport in rekreacijo pa kot polnilo za površine, ki so pokrite z umetno travo. Uporabljajo jih tudi za izdelavo različnih proizvodov od varnostnih podlag do pohodnih ploščic, gumijastih strešnikov, protihrupne zaščite in podobno,« pojasnjuje Bernjak.

»Najbolj droben granulati pa se lahko uporablja tudi pri izdelavi novih pnevmatik.« Granulatu dodajo barve in vezivni material, nato pa na posebnih strojih iz njega stisnejo gumijaste plošče GUMECO v rdeči, črni in zeleni barvi. Zelo pomembno je, da celotna predelava izrabljenih avtomobilskih pnevmatik in izdelava gumijastih plošč poteka v zaprtem proizvodnem prostoru, zato nima tako rekoč nikakršnega vpliva na okolje. Ker gre za mehansko predelavo pnevmatik, se pri tem tudi ne sproščajo nobeni plini ali druge okolju škodljive sestavine. Zaradi kontinuiranega procesa proizvodnje tudi zaloge gum niso tolikšne, da bi kakorkoli ogrožale okolje. Bernjak gradbeništvo je prvo pripeljalo v Slovenijo sodobno tehnologijo za predelavo pnevmatik in našlo tržno nišo ter razširilo svojo dejavnost. Med drugim je tako ohranilo precej delovnih mest, ki so v teh kriznih časih v Slovenskih goricah še kako dragocena.

Tomaž Kšela

stvenika in o razvoju TBP in lenarškega Preventa, za stabilnost gospodarstva v tem delu Slovenskih goric odločilnih družb. Generalni sekretar slovenskega združenja delodajalcev **Jože Smole** je govoril o slovenskem gospodarstvu in delodajalskih vidikih socialnega dialoga.

Kulturni program je pripravil **Kvintet**

Smrtnikovi fantje so navdušili polno voličinsko dvorano

Na druženju v OŠ Voličina ...

bratov Smrtnik iz občine Železna Kapla na avstrijskem Koroškem. Smrtnikovi so z vrhunsko interpretacijo in sproščenim nastopom navdušili povabljenke, ki so napolnili dvorano kulturnega doma. Slovenska pesem kvinteta, ki ohranja slovensko besedo in slovenstvo na avstrijskem Koroškem, je pri po-

Udeleženci sprejema so se po uradnem delu programa v prostorih voličinske osnovne šole zadržali na spoščenem srečanju. Za pogostitev so na visoki ravni poskrbeli zaposleni v Zavodu Hrastovec.

Tekst in foto E. Pukšič

Sprejem za gospodarstvenike in ...

V petek, 28. januarja, je v dvorani kulturnega doma v Voličini in kaseje v prostorih osnovne šole potekal ponovoletni sprejem, ki ga je za gospodarstvenike ter vodje organizacij in društev v občini ter vodje pomembnih ustanov v regiji, s katerimi sodeluje občina Lenart, pripravil župan občine Lenart **mag. Janez Kramberger**. V nagovoru je poudaril pomen gospodarskih družb in sodelovanja, nato pa prepustil besedo gospodarstvenikom. **Bogdan Šavli**, ki se, kot je dejal, z januarjem

Gospodarstvenik Šavli (v sredini) in župan Kramberger (desno)

poslavlja od intenzivnega dela v gospodarstvu, je spregovoril o svoji poti gospodar-

GRADBENI SERVIS
- STROJNI OMETI - STROJNI ESTRIHI
TERMO FASADE - MONTAŽA GIPS PLOŠČ

Stanko FRANC s.p.

Industrijska c.1, 2234 Benedikt

Tel., fax: 02/703-14-14, gsm: 041-651-147

**KLEPARSTVO, KROVSTVO, TESARSTVO
IN GRADBENI SERVIS**

Jože Toplak s.p., 2234 Benedikt
Kocbekova pot 2
in
Besto d.o.o., 1000 Ljubljana
Cesta Dolomitskega odreda 10

Strokovni izvajalec za:

Creton, Tondach, Laumans, Bogener, Roben, Bramac, Benders, Decra, Gerard, Hosekra, Isola, Trimmo, Metrapan, S-metal, Esal, Eternit, Tegola, Sika, Vaeplan, Velux, Fakro.

tel.: 02 703 6000
fax: 02 703 6001
GSM: 041 633 053

Knauf, Rigips, toplotne izolacije, splošna in zaključna gradbena dela.

e-mail: toplakj@siol.net
e-mail: besto@siol.net

**Za naročila v marcu dajemo 7 % popust
na krovna in kleparska dela!**

Kmetijstvo Sl. goric v številkah

Na podlagi podatkov zbirnih vlog za neposredna plačila v kmetijstvu v letu 2010 predstavljamo podatke o stanju kmetijstva na območju Slovenskih goric, katere smo pripravili ob nedavnem srečanju z ministrom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanom Židanom v Benediktu.

Kmetijske površine, število kmetij:

Občina	Kmet. zemljišča v uporabi (ha)	Število kmet. gospodarstev	Povprečna velikost kmet. gospodarstev (ha)	Delež območij z omejenimi dejavniki - OMD (%)
Benedikt	1.197	186	6,34	100,00
Cerkvenjak	833	164	5,03	100,00
Lenart	3.850	455	8,47	59,89
Sv. Trojica	1.055	160	6,59	49,61
Sv. Ana	2.042	262	7,79	100,00
Sv. Jurij	1.633	236	6,90	100,00
UE Lenart	10.610	1.463	7,19	80,85

Raba kmetijskih zemljišč (ha)

Občina	Njive	Trajni travniki	Vinogradi	Intenzivni sadovnjaki	Travniki sadovnjaki
Benedikt	669	502	8,32	2,56	10,76
Cerkvenjak	446	355	12,53	6,43	6,51
Lenart	2.195	1.478	52,90	72,63	40,08
Sv. Trojica	534	501	7,27	1,07	9,97
Sv. Ana	1.374	609	39,24	2,30	12,74
Sv. Jurij	744	839	24,78	4,55	18,79
UE Lenart	5.962	4.284	145,04	89,54	98,85

Pridelava najpogostejših poljščin (ha):

Občina	Pšenica	Koruzna za zrnje	Korzua - silaža	Ječmen	Oljne buče	Oljna ogršča
Benedikt	188	237	67	79,7	8,98	4,93
Cerkvenjak	92	165	32	71,6	140,0	0
Lenart	530	674	257	246,8	53,66	13,21
Sv. Trojica	49	70	43	45,6	10,36	0
Sv. Ana	204	531	193	163,4	84,65	0,57
Sv. Jurij	126	259	118	56,6	7,57	0
UE Lenart	1189	1936	710	663,7	305,22	18,71

Število domačih živali:

Občina	Govedo do starosti 2 let	Govedo nad 2 leti starosti	Praščiči pitanci	Plemenski praščiči	Drobnica	Konji
Benedikt	910	661	2.199	303	158	11
Cerkvenjak	438	362	2.265	392	192	17
Lenart	2.798	1.899	3.953	775	1.028	43
Sv. Trojica	423	318	853	154	72	2
Sv. Ana	1.711	883	7.916	558	167	44
Sv. Jurij	1.329	898	1.993	255	530	38
UE Lenart	7.609	5.021	19.179	2.437	2.147	155

Podatke zbral: Franci Ornik, dipl.inž.zoot., KGZ Ptuj

Vloge za neposredna plačila v kmetijstvu v letu 2011

Opomnik za uveljavljanje ukrepov kmetijske politike, v katerem so navedeni roki za oddajo zbirne vloge in zahtevkov ter nekatere spremembe pri oddaji vlog

Zbirna vloga - zahtevki za plačilne pravice, OMD, KOP

Rok za oddajo zbirne vloge je od 1. marca do 6. maja 2011 in v 25-dnevem zamudnem roku, to je najpozneje do 31. maja 2011, z 1% znižanjem plačil na delovni dan.

Sprememba zbirne vloge je mogoča od 7. do vključno 31. maja 2011, brez znižanja plačil. Spremembe lahko vključujejo: spremembo zahtevkov, dodajanje novih zahtevkov in novih GERK-ov, ki ste jih v RKG vnesli že po oddaji zbirne vloge. Stalež rejnih živali se letos upošteva na dan 1. februar 2011.

Posebna premija za bike in vole

V primeru zakola v Sloveniji:

- za prvo obdobje od 1. 1. do 31. 5. 2011 se

zahtevek odda od 1. 6. do 30. 6. 2011,

- za drugo obdobje od 1. 6. do 30. 9. 2011 se zahtevek odda od 1. 10. do 31. 10. 2011,
- za tretje obdobje od 1. 10. do 31. 12. 2011 se zahtevek odda od 1. 1. do 31. 1. 2012.

V primeru odpreme živali v drugo državo članico EU je treba zahtevek za posebno premijo vložiti, preden žival zapusti ozemlje Republike Slovenije.

Premije za ekstenzivno rejo ženskih govedi - krave dojilje

- Za telitve od 11. decembra 2010 do 31. marca 2011 se zahtevek odda od 1. 6. do 30. 6. 2011,
- za telitve od 1. aprila do 31. julija 2011 se

zahtevek odda od 1. 10. do 31. 10. 2011,

- za telitve od 1. avgusta do 10. decembra 2011 se zahtevek odda od 1. 1. do 31. 1. 2012

Ureditev podatkov v Registru kmetijskih gospodarstev

GERK-i morajo biti usklajeni z dejanskim stanjem v naravi. Priporočamo, da na spletnem pregledovalniku GERK/RABA (<http://rkg.gov.si/GERK/viewer.jsp>) preko vpisa KMG-MID številke dobro pregledate svoje GERK-e in jih po potrebi uskladite na upravni enoti (izločiti je treba novogradnje, ceste, zaraščene površine ipd., javiti spremembe dejanske rabe, odjaviti zemljišča, ki jih ne uporabljate več, ter odpraviti vse preostale mostičke oz. povezovalne pa-

sove čez ceste, kolovoze, jarke, meje ipd.).

Na spletni strani ministrstva: <http://rkg.gov.si/GERK/viewer.jsp> so poleg grafičnih podatkov o GERK-ih pod seznamom GERK-ov na voljo tudi informacije o neuskajenih podatkih v registru kmetijskih gospodarstev.

Register plačilnih pravic je na voljo na spletni strani: <http://www.arsktrp.gov.si/>. Dostop do podatkov je omogočen preko vpisa KMG-MID.

Za pravočasno elektronsko oddajo zbirne - subvencijske vloge bomo s posamičnim povabilom poskrbeli svetovalci Kmetijske svetovalne službe KGZ Ptuj, izpostava Lenart:

Svetovalec/ka	Svetovalno območje	Lokacija pisarne	Telefon
Cvetka Bunderla	Občina Cerkvenjak, Občin a Sv. Trojica	Kraigherjeva 19 b, 2230 Lenart	729-09-45, 031-649-001
Terezija Bogdan	UE Lenart-dopolnilne dejavnosti	Kraigherjeva 19 b, 2230 Lenart	729-09-49, 031-649-005
Petra Hanžel	Občina Benedikt, KS Lenart	Kraigherjeva 19 b, 2230 Lenart	729-09-42, 031-649-002
Franc Senekovič	Občina Sv. Jurij, KS Voličina	Kraigherjeva 19 b, 2230 Lenart	729-09-40, 031-649-004
Franci Ornik	Občina Sv. Ana v Slov. goricah	Sv. Ana 17, 2233 Sv. Ana, Kraigherjeva 19 b, Lenart	729-09-47, 031-649-003

Franci Ornik, vodja KSS Lenart

Javni razpisi razvojnega sklada

Slovenski regionalno razvojni sklad, Ribnica je v Uradnem listu Republike Slovenije št. 7/2011 dne 4. 2. 2011 objavil dva javna razpisa, in sicer:

1. Javni razpis za dodeljevanje sredstev, namenjenih za financiranje projektov lokalne in regionalne javne infrastrukture in
2. Javni razpis za financiranje investicijskih projektov podjetniškega značaja in projektov na področju kmetijske predelave, trženja in dopolnilnih dejavnosti.

Oba razpisa s celotno razpisno dokumentacijo sta objavljena na spletni strani Sklada.

Dva razpisa, in sicer za financiranje investicijskih projektov na področju primarne kmetijske pridelave ter za dodelitev sredstev projektom za ustvarjanje gospodarske osnove za avtohtoni narodni skupnosti za leto 2011, sta v pripravi in bosta objavljena v najkrajšem času. Interesenti lahko pridobijo dodatne informacije na Skladu, vsak delavnik od 9. do 12 ure ter tudi na tel. št.: 01/836-19-53 oz. na naslovu: info@regionalnisklad.si. Vse o navedenih javnih razpisih najdete na spletnih straneh Sklada: <http://www.regionalnisklad.si> ali <http://www.regioonalnisklad/razpisi.html>.

Globovnica občutno osiromašena

Potok Globovnica med iztekem iz jezera Radehova in izlivom v potok Velka kaže klavno podobo. Z njo so javnost seznanili člani lenarške ribiške družine Pesnica, ki so zaskrbljeni nad načinom izvedbe čiščenja zarasti v strugi. Predsednik komisije za varstvo okolja Stanislav Vedernjak je povedal, da dela še niso zaključena in bodo odstranili tudi vse štore posekanih dreves in nato strugo potoka Globovnica še poglobili. »Vzdrževanje vodotokov iz vidika poplavne varnosti je nujnost, vprašljiv je le način. Globovnica je podvržena zakonski zaščiti, predvsem pri ohranjanju biotske raznovrstnosti. V aktivih občine je določeno, da se morajo

ureditve vodotokov izvajati sonaravno, z uporabo naravnih materialov, prav tako je treba urejati degradirani kmetijski prostor. V konkretnem primeru temu najbrž ni bilo tako«, opozarja Vedernjak in dodaja, da je bila Globovnica tako kot večina vodotokov z regulacijo pred dobrimi štiridesetimi leti spremenjena v odvodni kanal. Sčasoma je narava sama delno zacelila rane, s sonaravnim urejanjem pa bi

naravni proces lahko samo še pospešili. Ocenjuje, da začeta dela na potoku Globovnica niso korak v pravo smer in nas prej vračajo nazaj v šestdeseta leta minulega stoletja. Lenarški ribiči so pravočasno opozorili na negativne posledice nepremišljenega posega, ki je tudi za lovce nesprejemljiv. Ob Globovnici je bilo namreč vsaj nekaj zarasti in kritja za malo-poljsko divjad, ki si zaradi obsežnih hidro in agromelioracij v vsej Pesniški dolini vse do danes ni opomogla. Ribiči in lovci pričakujejo, da bodo v prihodnje bolj kot doslej vključeni v postopke vodnogospodarskega urejanja vodotokov.

Marjan Toš

Medobčinski otroški parlament

V četrtek, 17. februarja, so sejo sobo Centra za socialno delo Lenart zasedli učenci, predstavniki šol Upravne enote Lenart, z mentorji šolskih otroških parlamentov. Na medobčinskem otroškem parlamentu je beseda tekla o vplivu družbe in medijev na oblikovanje mladostnika. Letos mineva že enaindvajset let, odkar so otroci, učenci slovenskih šol, prvič prestopili prag slovenskega parlamenta ter predstavi-

jo pogovori, predvsem debate ZA in PROTI v katerih se otroci naučijo argumentirano predstaviti svoja mnenja ter prisluhniti in sprejeti mnenja drugih. Šolskim otroškim parlamentom sledi vsako leto medobčinski otroški parlament, kjer učenci svoja mnenja in ugotovitve predstavijo sovrstnikom iz sosednjih šol in povabljenim gostom. Tudi letos so se ga udeležili ravnatelji, njihovi pomočniki in župani. V svojo sredo smo po-

vabili tudi posebne goste, katerih delo je povezano s temo: komandirja policijske postaje Lenart, predstavnik Knjižnice Lenart, novinarko Radia Maribor in odgovornega urednika Radia City. Obiskala sta nas tudi koordinatorka otroškega parlamenta pri ZPM Maribor Kornelija Kaurin in predsednik nacionalnega otroškega parlamenta Klemen Peran. Osnovnošolci se dobro zavedajo, da imajo v sodobni z informacijami prežeti družbi mediji pomembno vlogo pri oblikovanju otrokove in mladostnikove osebnosti ter narekujejo njihov vsakdan. Po končanem parlamentu smo mentorji skupaj z gosti z veseljem ugotavljali, da imajo učenci dobro razvito kritično distanco do vsebin, ki nam jih ponujajo mediji. Mnenja so bila itako kvalitetna, da bi letošnji medobčinski otroški parlament, kot je predlagal eden od gostov, lahko preimenovali v mladinski otroški parlament ali celo kaj več. Učenci so oblikovali in sprejeli sklepe ter izvolili tri predstavnike, ki se bodo udeležili regijskega parlamenta v Mariboru in nato še nacionalnega parlamenta v Ljubljani.

Štefka Vidovič,
koordinatorka MOP pri ZPM Sl.g.

kom države in njene oblasti predstavili svoja mnenja in predloge. Otroški parlamenti so ena od najučinkovitejših oblik neformalnega učenja na področju izobraževanja za demokratično državljanstvo ter za otrokove in s tem tudi človekove pravice. Prav otroški parlament je priložnost, da otroci izrazijo svoje poglede, oblikujejo lastna mnenja in sprejemajo predloge za kasnejše odločitve. Ker jih je potrebno pripraviti, na osnovnih šolah Benedikt, Cerkevjak – Vitomarci, Jožeta Hudalesa Jurovski Dol, Lenarta v Slovenskih goricah, Sv. Ana, Sv. Trojica in Voličina učencem že vrsto leto zapored omogočamo tovrstno neformalno izobraževanje in jim s tem dajemo možnost, da jih slišijo najvišji predstavniki lokalne oblasti. Najprej na šolah mentorji organiziramo šolske otroške parlamente. Učenci, predstavniki razredov, se s temo podrobneje seznanjajo še v delavnicah, ki jih vodijo mentorji otroških parlamentov. Pri tovrstnem delu prevladuje-

Comenius - srečanje držav partneric v Voličini

V času med 31. januarjem in 4. februarjem je OŠ Voličina gostila partnerske šole tujih držav v sklopu projekta Comenius, katerega namen je krepitev evropske miselnosti in razsežnosti v šolskem izobraževanju. Ob tem pa mladi izmenjujejo prepotrebne življenjske izkušnje, spoznavajo druge kulture in narode ter na praktičen način izboljšujejo znanje tujih jezikov. Pri delu v šoli so se udeleženci srečanja izražali v glasbeni, likovni in fotografski delavnici. OŠ Voličina pri tem projektu sodeluje s šestimi šolami iz Cipra, Danske, Finske, Francije, Nemčije in Turčije. Otroci partnerskih šol so spoznavali slovensko kulturo, slovenski način življenja pri posameznih družinah učencev in učenk OŠ Voličina. Tuji učitelji pa so bili nastanjeni v mariborskem Hotelu Orel. Poleg lokalnih kulturno-zgodovinskih zanimivosti,

Domačini in gostje na ogledih

ki so jih organizatorji projekta predstavili gostom, so si le-ti ogledali še Postojnsko jamo in slovensko prestolnico, Ljubljano. Po besedah ravnatelja OŠ Voličina, Antona Goznika, so gostje iz Slovenije odšli navdušeni nad gostoljubnostjo Slovencev in očarani nad lepotami Slovenskih goric.

Dejan Kramberger

Pomlad v Izobraževalnem centru

O svojimo nekaj znanja v ročnih spretnostih, zato vas vabimo na delavnico Pomladne cvetlice in butarice, kjer bomo izdelovali cvetlice, butarice in ostale izdelke iz krep papirja. Izvedli bomo dve delavnici in sicer 2. in 9. marca 2011 med 10.00 in 14.00 uro. S cveticami si bomo okrasili dom, butarice pa bodo počakale do cvetne nedelje.

14. marca ob 17. uri nam bodo iz Lekarne Lenart predstavili zeliščne čaje in sirupe.

Predstavitve in predavanja sta brezplačna. Informacije bodo zanimive za vse, ki se zavedajo zdravilne moči narave.

Vabimo vas k vpisu v 30-urne tečaje angleščine in nemščine. Tečaji se izvajajo za začetne ali nadaljevalne skupine.

Za vse informacije in prijave se oglasite na Izobraževalnem centru, na Nikovi 9 v Lenartu, ali po telefonu 02 / 720 78 88.

Izobraževalni center Slovenske gorice

Vito Kraner: znanje, preprosta logika in pozitiven odnos

Vito Kraner: »Veliko časa sem namenil podiplomskemu študiju upravnega (javnega) prava. V letu 2007 sem zaključil bolonjski oziroma strokovni magistrerij iz javne uprave, dve leti kasneje pa še znanstveni magistrerij iz upravnih sistemov upravnega prava z nalogo Koncesije lokalnih gospodarskih javnih služb na področju cestne infrastrukture.«

Za znanje je potreben čas. Koliko let ste se redno izobraževali in nato ob delu?

Po diplomi na dodiplomskem študiju v letu 2001 se ob delu redno izobražujem od leta 2004 in »zgodbe« še ni konec. Skušam biti discipliniran, dosleden, natančen in zahteven do sebe. To me žene k novemu znanju in rezultatom. Čas je tu pomemben člen, kajti vedno ga je premalo. Z dobro samodisciplino in organiziranostjo tako v službenem kot privatnem življenju pa ostane čas za vse, »samo od pogače ga je potrebno odtrgati pravi kos«. V vseh teh letih mi na moji poti pomagajo tako nadrejeni kot sodelavci. Vsi imamo profesionalen ter odgovoren odnos do dela. Smo mlada ekipa z jasnimi cilji, kar se pozitivno odraža pri delu.

Velikokrat pravimo, da v osrednjih Slovenskih goricah nimamo rudnikov zlata in drugega bogastva, pač pa so naše največje bogastvo znanje in pridne roke. Ali se pomena znanja dovolj zavedamo. Se mladi dovolj izobražujejo?

To da so »naše največje bogastvo znanje in pridne roke« je zame čista resnica. Kot dijak in študent si nisem nikoli predstavljal, kaj sploh predstavljata besedi »znanje« in »učenje«. Človek šele kasneje spozna, da sta ključ, ki nam odpirata marsikatera vrata na tem svetu. Mladi se v teh časih veliko izobražujejo, kar je dobro. Ob tem lahko povem, da se tudi v naši upravi ob delu aktivno izobražujeta kar dve tretjini vseh zaposlenih. To je odlično za dodatno povečanje strokovnosti in kakovosti našega dela.

Ste direktor občinske uprave v občini Cerkevjak, kar terja veliko znanja in poznavanja sistema. Zaradi katerih vprašanj in problemov se ljudje največkrat obrnejo na občinsko upravo. Kaj največkrat potrebujejo in kaj jih najpogosteje žuli?

Celotna občinska uprava ima pri delovanju občine zelo veliko vlogo - je tako imenovani »motor« občine. Na upravo so vezani tako vsi organi občine in druge javne in nejavne službe, kakor seveda tudi občani, zaradi katerih dejansko občina obstaja. Občani so posredno ali neposredno povezani z občinsko upravo preko številnih storitev, ki jim jih nudimo kot

operativni izvajalec nalog v občinski pristojnosti. Marsikateri občan pa je še vedno prepričan, da smo občinski uradniki nepotrebni, pa še marsikaj drugega slišimo na svoj račun. Smo pač tisti, ki smo dolžni zagovarjati javni interes, ki se vedno ne sklada z željami in pričakovanji vsakega občana posebej.

Pogosto govorimo o tem, da mora biti uprava prijazna ljudem. Ali vam v občini Cerkevjak to uspeva?

Uprava mora biti prijazna ljudem, ob tem pa tudi dostopna in objektivna. Njeno delo mora sloneti na razumevanju in poznavanju obča-

»Ob delu se skušam maksimalno posvečati svojemu 18 mesečnemu sinu Alenu. Še vedno so moja strast tudi adrenalinski športi, čeprav sem po težki poškodbi hrbtenice na smučanju v tujini začasno »zamrznik« ta šport. Še vedno pa letim s športnimi letali, za kar sem v minulem obdobju uspel pridobiti dve licenci.«

nov. Vendar pa smo po naravi in vsebini dela včasih zelo težko »prijazni«, kajti izvajati moramo vsebinsko neprijazne ukrepe, ki nam jih narekujejo zakoni, ki jih »piše« država. Zakonodajna nasploh je vsebinsko vedno bolj in bolj neprijazna do občanov in marsikaj poslabšuje kakovost njihovega življenja. Vse to povzroča še dodatni pritisk in nezadovoljstvo občanov. Po mojih izkušnjah iz zadnjih desetih let lahko rečem, da je upravni sistem vedno bolj zahteven do občanov, velikokrat pa tudi nepošten in netransparenten. Ob vsem tem si vsi v naši občinski upravi maksimalno prizadevamo, da smo do občanov čim bolj odprti, dostopni in transparentni pri svojem delu. Za nas sta največja nagrada zadovoljen občan in uspešno zaključen projekt.

Za konec še vprašanje, ali se nameravate še naprej izobraževati?

V letu 2010 sem se vpisal na doktorski študij in trenutno pripravljam doktorsko dizpozicijo iz upravnega prava s poudarkom na statusnih oblikah javnih služb. Sicer pa menim, da akademski nazivi ne prinesejo vsega, kar potrebujemo pri svojem delu in v življenju. Pravi recept za uspeh je zagotovo velika mera znanja, združena s preprosto logiko ter pozitiven odnos do vseh okoli nas.

Tomaž Kšela

Davorin Polič - velik domoljub

V Knjižnici Lenart so ob kulturnem prazniku odprli Poličevo sobo, ki predstavlja začetek domoznanskega oddelka in omogoča vpogled v bogato zapuščino mnogih lenarških rojakov, od Ilauiniga do Štupice in Goriška.

Davorin POLIČ je bil rojen 22. septembra 1886 leta v Jablancah pri Sveti Barbari v Slovenskih goricah (zdaj Korena). Krščen je bil kot Martin, vendar tega imena v glavnem ni nikoli uporabljal. Umrli je 13. aprila 1980 v Ljubljani.

Otroštvo je preživel na očetovem posestvu, ljudsko šolo je obiskoval pri Sveti Barbari, gimnazijo pa v Mariboru. Gibal se je med narodno naprednimi in revolucionarno nastrojenimi dijaki. V 5. razredu je moral šolo zapustiti, ker se je brez dovoljenja in opravičila udeležil odkritja Prešernovega spomenika v Ljubljani, za kar je bil disciplinsko kaznovan in bi moral plačevati visoko šolnino. Temu se je uprl očče, zato je Davorin prišel domov na očetovo posestvo. Leta 1907 je začel delati kot pisarniški uradnik v odvetniški pisarni dr. Janka Leščnika pri Lenartu. Tam se je srečal tudi z dr. Milanom Goriškom, ki je po letu 1910 odprl samostojno odvetniško pisarno in postal duša naprednega narodno-političnega in kulturnega gibanja v Lenartu in širši okolici. Dr. Milanu Gorišku je bil Davorin Polič neizmerno zvest, bil je izjemno skrben in natančen uradnik, pošten človek in racionalen gospodar.

pri ustanavljanju sokolskih čet izven Lenarta (na primer v Sveti Trojici), bil pa je tudi podnačelnik mariborske sokolske župe. Skupaj z dr. Goriškom sta dala sokolskemu gibanju dragocen osebni pečat in njuna je bila ideja o ustanavljanju sokolskih čet po vsej mariborski sokolski župi. Lenarški Sokol je bil prav po zaslugi Davorina Poliča vzor številnim društvom v mariborski župi kot primer odlične organiziranosti. Hkrati je Sokol razvijal še splošno kulturno in prosvetno dejavnost, ki je pritegnila tudi Davorina Poliča. Neutrudno je deloval tako v Sokolu kot tudi v čitalnici, v Ciril-Metodovi družbi in pri vseh drugih »narodno kulturnih akcijah« v trgu, kar pa ni bilo povšeči lenarškemu Nemcem in nemškutarjem. Ob izbruhu 1. svetovne vojne je bil mobiliziran,

vendar zaradi slabega vida oproščen vojaške službe. Kmalu so ga aretirali in za dalj časa zaprli v graške zapore. Imeli so ga za veleizdajalca in oblasti so proti njemu uvedle obsežno preiskavo. Očitali so mu hujskaštvo, razširjanje sovražnih knjig, brošur in letakov, hujskanje k uporabi proti vojni s Srbijo in ga celo obdolžili soudeležbe pri sarajevskem atentatu za avstrijskega prestolonaslednika Ferdinanda. V preiskovalnem zaporu je preživel 4 mesece, nato je bil vse do konca 1. svetovne vojne pod stalnim nadzorom. Po vojni je nadaljeval z neutrudnim delom v Sokolskem društvu, uvedel je telovadbo za naraščajnike in »deco«, vodil telovadbo in izpopolnjeval strokovno knjižnico. Zbral je veliko število strokovnih knjig v slovenskem, češkem in nemškem jeziku. Njegova strokovna knjižnica je štela 1025 knjig. Leta 1938 je bil na čelu Slovenjgoriškega sokolskega okrožja in je vodil 650 telovadcev. Pod njegovim vodstvom so lenarški sokoli dosegali vrhunske rezultate.

Dragoceno zapuščino je zapustil Knjižnici Lenart, ki jo počasi že obdeluje. Ob letošnjem kulturnem prazniku so odprli Poličevo sobo, v kateri je dobil zavetišče bodoči domoznanski oddelk. Davorin Polič brez dvoma sodi med pomembne lenarške osebnosti prejšnjega stoletja, brez katerih bi Slovenske gorice še bolj ostajale na robu in v sivini povprečnosti.

Dr. Marjan Toš

Lenart okoli leta 1930 (zasebni arhiv M. Toša, podarila Emika Zakelšek)

Ob ustanovitvi Sokolskega društva Lenart leta 1908 je bil med prvimi člani. Postal je prvi sokolski vadiatelj v Lenartu in to poslanstvo je izjemno odgovorno opravljal dolga desetletja. Obiskoval je različne strokovne tečaje in druge oblike usposabljanja, sledil je strokovni literaturi in spremljal razvoj sokolskega gibanja v širšem prostoru. Zelo dejaven je bil sredi 30-ih let prejšnjega stoletja

Čebele, narava, človek, zdravje

Slovenski čebelnjak

Ko pride tujec prvič v Slovenijo, ga presenetijo številne cerkvice na gričih in hribih, saj česa podobnega

Panjska končnica: »Hudič brusi babi jezik!«

v drugih deželah ne bo videl. Na nekoliko manj izpostavljenih mestih bo ugledal tudi nenavadne stavbe, po večini lesene, s pisanimi, mozaikom podobnimi pročelji. To so slovenski čebeljnaki, ki so del naše kulturne dediščine, podobno kot kozolci, kakršnih drugod po svetu ne poznajo.

Čebelnjak je seveda arhitektura, a s tako posebnimi, temeljnimi in ključnimi elementi, da je arhitektura šele posledica vsega tega. Najprej gre za um, za humanost, za tehniko, tudi za ekonomiko. Potem je tu skladnost tako delovanja združb, skladnost narave,

estetike in kulture. Zato je čebelnjak tako posebna, tako pomembna arhitektura.

V svetu so čebeljnaki bolj stojišča kot objekti, za slovenski čebelnjak pa je značilna stavba z odprtimi pročelji panjev. Streha z velikim napaščem omogoča idealne razmere za poslikavo panjskih končnic. Slovenski čebelnjak pozna dva osrednja tipa: osredneslovenskega, ki je lesen, in kraško-primorskega, ki je zidan.

Čebela in čebelnjak kot simbol

V simbolni rabi je najizrazitejša značilnost čebel pridnost, čebelnjak sam pa je razmeroma manj pogosto uporabljen v simbolne namene. Pridnost čebel je že od nekdaj atribut raznih združenj, imenovan »apes« ali čebele. In sploh: čebela je vzor. Številni pregovori govorijo o tem. Recimo, na samostanskem čebelnjaku na Brezjah je napis v latinščini, Si sapis, sis apis, kar pomeni, če si pameten, bodo tak kot čebela. Gorenjci so pa to prevedli takole: Po č' belah se vižej, zgleduj se po čebelah. Ali pa se špegalaj, bi rekli. Drug tak napis pa je tale: Tle se špegalajte lenuhi, pri tej marni muhi. Se pravi, da se zgledujmo po čebelah.

V slovenskem prostoru se pojavi poslikava

Čebelnjak Slavka Avsenika

panjskih pročelij. To so slikarske galerije na prostem z motiviko iz vsakdanjega življenja. Dobili smo panjske končnice, ki jih drugi narodi ne poznajo. Originali so v muzejih, tudi v tujini, saj smo pozno začeli ceniti vrednost in posebnost teh poslikav. Današnje imitacije služijo kot vredni spominki.

Karl Vogrinčič

(Vir: Borut Juvanec, Franc Šivic)

Srečanje z učiteljico Marico Paty - Has 50 let kasneje

Učenci 1. razreda v šolskem letu 1952/53 na Osnovni šoli Ledinek, zdaj OŠ Sv. Ana, smo se po 50 letih, kar smo zapustili šolske klopi, srečali s prvo učiteljico Marico Paty, poročeno Has. Vsi, ki smo se zbrali, smo z veseljem obujali spomine na čas, ki je bil tako zelo drugačen. Nekdanja učiteljica se spominja:

»Rojena sem v Črenšovcih v Prekmurju 5. maja 1928 kot prvorojenka očetu Viktorju in materi Katarini. S starši sem živela pri starih starših do 2. leta starosti, ko so kupili večje posestvo na Kamenšaku pri Ljutomeru. Tam sem živela in se šolala vse do prve službe leta 1945. Službovala sem v Cerkevniku (Sv. Anton), Ledineku (Sv. Ana) in Ločah pri Poljčanah do upokojitve leta 1982. Sedaj uživam svoj pokoj pod »Štajerskim Triglavom« v Zg. Poljčanah, kjer sva si s pokojnim možem zgradila dom. Obiskujeta me hčerka Jožica in sin Zvonko z družinama, najbolj pa me razveselijo štiri pravnukinje.«

Naša učiteljica je živ spomin na takratne čase in razmere.

»Na šolo Ledinek, sedaj Sv. Ana, sem bila premeščena v šolskem letu 1949/50, ker se je učiteljica iz Sv. Ane poročila in preselila k možu v Cerkevnik. Tukaj sem službovala do leta 1962/63. Iz Lenarta smo k Sv. Ani pešačili, ko smo šli v večje kraje, kot so G. Radgona, Lenart in Maribor. Tudi kolesa so bila dragocena, saj jih ni bilo na prodaj. Za preselitev sem si najela konjsko vprego s kolesljem, nanj naložila kovček in knjige ter se preko gričev, mimo Benedikta, peljala k Sv. Ani. Ob prihodu sem poiskala upraviteljico

Hildo Potisk, ki mi je pokazala bodoče stanovanje, samo veliko sobo, predelano iz učilnice. Oprema je bila iz vseh vetrov; najrajši bi se zjokala in peš zbežala domov v Ljutomer, a sem to misel opustila, ker sta istočasno prispeli iz Maribora dve drugi novi učiteljici. Pripeljali sta se s kolesi in najnujnejšo opremo. Kmalu smo se spoznale in misli na pobeg so zbledele. Naslednji dan sta prispeli še dve tovarišici, ena iz Lenarta, druga iz Maribora. Tako nas je bilo v začetku šolskega leta 1949/50 na šoli 6 učnih moči, učencev po posameznih razredih pa nadštevilo čeno, ves čas. V šolskem letu 1952/53 mi je bil dodeljen pouk v 1. razredu z 51 učenci. Takratni ravnatelj je bil Franc Kovač. To je bila moja četrta generacija učencev pri Sv. Ani in prav s to sem na pobudo bivše učenke Elizabete Senekovič-Ajtnik navezala stike ob njihovi 50-letnici zaključka osnovne šole.«

Za učence in učitelje je bilo vse drugače.

»Z učbeniki smo bili skromno založeni, prvi razred je imel le »Čitanko«, ki je zaradi slabe vezave kmalu razpadla na posamezne liste.

Včasih smo katere-mu učencu uredili oštevilčene liste in jih znova zlepi. Za matematiko je bilo na razpolago računalo s kroglicami, danes jih vidimo morda samo še v muzeju. Bolje je bilo poskrbljeno za višjo stopnjo, saj so imeli na voljo nekaj izdelanih zemljevidov, obledeli globus, stenske slike živali in rastlin. Celotnega nagačenih živali, sesalcev in ptičev je bilo shranjenih v omarah. Ni bilo telovadnice, ne telovadnega orodja. Poleti je bilo najlepše. Tekli smo po gozdu do reke Ščavnice, ki je tu bila še širok in globok potok, se v njej ohladili in zaplavali v njenem tolmu. Takrat so bile ure telovadbe vedno prekratke!

Učenci so prihajali k pouku peš, pozimi obuti, poleti pa večinoma bos, in to iz več zelo oddaljenih zaselkov. Bili so skromno oblečeni, večina v doma sešitih oblačilih (pri šivilji ali krojaču), čevlji so bili narejeni pri domačem

nega rivalstva, radi so si pomagali in bili med seboj dobri prijatelji. Domače naloge so lahko učenci naredili le podnevi, saj je bila petrolejka edina luč, pri kateri pa je bila vidljivost slaba. Električne ni bilo, ne radijskega, ne TV sprejemnika, ne telefona, ne šolskega avtobusa.«

Elizabeta Senekovič - Ajtnik

čevljarju, brez toplih podlog. Če je bilo pri hiši več šolarjev, so običajno na poti v šolo starejši pomagali mlajšim zgaziti pot. Za malico so prinesli od doma kos črnega kruha in morda še jabolko. Odžejali so se s čisto studenčnico iz šolskega vodnjaka na vreteno. Pralnih sredstev, razen mila »zlatorog«, ni bilo, a kljub temu so bila oblačila šolarjev, zaradi skrbnih mamic, čista in urejena. Med šolarji ni bilo nobe-

Zlatoporočenca Bogomila in Alojz Kramberger iz Sp. Partinja

Civilni poročni obred je opravil sin zlatoporočencev, župan občine Lenart, mag. Janez Kramberger.

Sobota, 5. februarja, v cerkvi sv. Lenarta v Lenartu. Na ta dan sta v krogu domačih in prijateljev praznovala zlati zakonski jubilej Bogomila in Alojz Kramberger iz Sp. Partinja, ki sta prvič stopila

ne Kramberger, njuno življenjsko zgodbo pa je predstavila tajnica občinske uprave Metka Vurcer.

Bogomila, rojena Zorec, se je rodila leta 1940 kot prvorojenka od štirih otrok na domačiji Zorec v Zg. Partinju. Osnovno šolo je obiskovala v Jurovskem Dolu. Po poroki se je preselila na domačijo moža v Sp. Partinje, kjer se je vse življenje posvetila kmetovanju in skrbi za gospodinjstvo ter vzgojo otrok, Janeza, Stanislava in Milice, ki so ju obdarili s 7 vnuki. Alojz se je rodil leta 1937 očetu Alojzu in materi Mariji Kramberger, rojeni Plateis, kot najmlajši od štirih otrok. Osnovno šolo je obiskoval v Lenartu in vse življenje živi na kmetiji, ki jo je skupaj z ženo Bogomilo prevzel po svojih starših. To je

Zlatoporočenca s pričama, hčerko Milico in sinom Stanislavom. Civilno zlato poroko svojih staršev je opravil sin Janez, župan občine Lenart.

Foto Tone

pred oltar 12. februarja 1961 v cerkvi sv. Jurija v Slovenskih Goricah. Ob vstopu v cerkev ob jubileju špalir članic Društva kmečkih žena Lenart, katerega članica je tudi zlata nevesta. Na koro orgle in pesem Cerkevnege pevskega zbora, ki sta ga s saksofonom in trobento popestrila vnuka zlatoporočencev Aljaž in Matija Kramberger. Civilno poroko je opravil sin zlatoporočencev, župan Kramberger, ganjen, ker se je lahko tako poklonil staršema. Poudaril je, da obljuba drug drugemu pred petdesetimi leti ni zaznamovala le njunih življenj, ampak tudi njunih otrok in vse družine. Podarila sta življenje bratu Stanku, sestri Milici in njemu. V težkih časih sta skrbela zanje, jih vzgajala v krščanski veri, jim privzgojila ljubezen do zemlje in naroda, kateremu pripadamo. Nič manj čustven ni bil nagovor vnukinje Marti-

bila vzorna kmetija z več kot 10 ha zemlje. Starša sta vesela, da si je sin Stanislav doma ustvaril družino in z njo nadaljuje njihovo kmečko tradicijo. Cerkevni obred je ob sodelovanju kaplana Damjana Mlinariča opravil dekan in župnik Martin Bezgovšek, ki je v svojem nagovoru zlatoporočencema in njunim svatom spregovoril o duhovni veličini bivanja. Zlatoporočenca in svate je presenetil Pihalni orkester MOL iz Lenarta, v katerem igrata vnuka Matija in Aljaž. V zadnjih letih skoraj vsa slavja prirejajo po gostiščih ali kmečkih turizmih. To pa se je odvijalo v hiši, kjer zlatoporočenca vsakodnevno sedeta za skupno mizo in uživata dobrote, ki so sad njunega dela in dela njune družine na kmetiji.

L.K.

Zlatoporočenca Marija in Franc Gselman iz Lenarta

Zlata poroka zakoncev Gselman je bila v soboto, 12. 2. 2011. Civilni obred je opravil župan občine Lenart mag. Janez Kramberger ob asistenci Brigite Rojs.

Zlatoporočni obred v cerkvi sv. Lenarta pa je opravil dekan Martin Bezgovšek.

Marija Gselman, rojena Tomazič, se je rodila 27. 1. 1936 v Spodnjem Gasteraju. Otroštvo je preživljala na majhni kmetiji v Jurovskem Dolu z bratoma Ivanom, Andrejem in sestro Karolino, ki je že pokojna. Osnovno šolo je obiskovala v Jurovskem Dolu. Službo si je poiskala pri Elektru Maribor. Ob službi je v popoldanskem času obiskovala tudi gostinsko šolo in strojepisje. Nato je delala kot fakturistka v istem podjetju in se upokojila 31. 12. 1990.

Franc Gselman se je rodil 7. 11. 1934 v Malni. Otroštvo je preživljal s sestro Faniko in bratom Antonom na kmetiji. Osnovno šolo je obiskoval v Jurovskem Dolu. Zaposlil se je pri Nikromu v Mariboru, ob delu pa se je tudi izobraževal za orodjarja ključavničarja. Nato se je zaposlil pri Elektru Maribor kot orodjar ključavničar, kjer je tudi dočkal

svoj zasluženi pokoj 30. 6. 1994.

Spoznala sta se 1. 5. 1960, kasneje pa sta se tudi zaljubila. Poročila sta se 4. 2. 1961 v Mariboru in si ustvarila skupen dom na Ptujski

Foto: Foto Tone

cesti 13 v Mariboru, v majhni sobici. Začetek je bil zelo težak. Kasneje sta dobila stanovanje v Shakespearovi ul. 8 na Pobrezju, kjer se jima je rodil tudi sin Robert. Oktobra 1988 so se preselili v Lenart v Prežihovo ul. 18, kjer stanujeta še danes s sinom in snaho Tatjano ter tremi vnuki: Urbanom, Tamaro in Tinkaro.

M.V.

Zlata poroka Antonije in Frančiška Ješovnik z Drvanje

Prvo soboto v februarju sta obeležila za občino Benedikt pomemben dogodek zakonca Antonija in Frančišek Ješovnik, ki imata svoj dom na Drvanji 19.

stila marsikatero grenko izkušnjo izgnanstva. Topel dom in prijetno ognjišče sta si uredila na Horvatovi domačiji, ki se ji je pridružil še priimek Ješovnik, in zibelka se je zazibala

kar 3-krat, prvič sta v svoje naročje privila sina Slavka, 25. aprila 1962, štiri leta kasneje, 28. marca 1966, se mu pridruži še sin Drago, leta 1970, 8. februarja, pa sta povila še hčerko Milenko.

Otroci so odrasčali, si poiskali vsak svoj poklic in delo in počasi pričeli tudi ustvarjati svoje družine. Pomagala sta svojim otrokom in jim stala ob strani, največje njuno veselje pa je bilo, ko so v toplo zavetje naročja babice in dedka prihajali vnuki, Slavkova Darko in Ama-

Foto: Igor Barton

Pred petdesetimi leti, 30. januarja 1961, sta se poročila civilno in cerkveno v Benediktu. Antonijini priči, zakonca Urbanič s Svete Ane, sta se z veseljem udeležili tudi zlatega jubileja. Frančišek se je rodil 16. februarja 1938 mami Ceciliji in očetu Petru in odrasčal nedaleč od sedanjega doma še s tremi brati. Nedaleč od Ješovnikove domačije je bil in še vedno je dom Antonije Horvat, ki je luč sveta ugledala 14. aprila 1939 v domačem zavetju mame Terezije in očeta Karla. Skupaj z mlajšim bratom Francem sta odrasčala v težkih časih druge svetovne vojne, ki jima je tudi pu-

dej, Dragovi Barbara in Maja ter Milenkini Matej, Tina in Mitja.

V prijetnem vzdušju zlata poroke je župan občine Benedikt Milan Gumzar s ponosom obnovil zakonsko zvezo, čemur je še sledil nagovor o življenju zlatoporočencev, ki ga je sestavila in podala Saša Lovrenčič.

Sledila je še sveta maša in obnovitev svetega zakona s strani domačega duhovnika Marjana Rola in prijetno druženje v krogu ljudi, ki jih imata rada.

Saša Lovrenčič

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Lenart sklicuje redni volilno-programski letni zbor OZVVS Lenart, ki bo v petek, 25. 2. 2011, ob 18. uri v veliki dvorani Centra Slovenskih goric.

Na zboru bodo izvolili novo vodstvo in sprejeli delovni in finančni program.

Najmlajši umirajo prebivalci severovzhodne Slovenije

Bolj izobraženi živijo dlje

Največja vrednota, ki jo imamo, je zdravje. Že star pregovor pravi, da mora vsakdo sam čuvati svoje zdravje in skrbeti zanj, a, žal, vsi ne moremo enako skrbeti za svoje zdravje, saj je le-to v veliki meri odvisno tudi od pogojev, v katerih delamo in živimo. Zdravje rudarja, ki opravlja naporno delo globoko pod zemljo, je zagotovo bolj izpostavljeno nevarnostim in kvarnim vplivom kot zdravje pisarniškega delavca. Tudi zdravje delavcev v nekaterih kemičnih tovarnah je bolj izpostavljeno kvarnim vplivom okolja kot zdravje zaposlenih v kmetijstvu, ki delajo na svežem zraku. Inštitut za varovanje zdravja RS je v sodelovanju s Statističnim uradom, Uradom za makroekonomske analize in razvoj, Onkološkim inštitutom iz Ljubljane, Centrom za zdravje in razvoj iz Murske Sobotice ter Regionalnim uradom Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) za Evropo pripravil poročilo »Nenakost v zdravju v Sloveniji«. Govori o tem, kako je zdravje ljudi v svetu in pri nas odvisno od njihove izobrazbe, dela, ki ga opravljajo, ter socialnega položaja. Nenakost v zdravju je značilna za vse države sveta. Medtem ko je tveganje, da bo ženska umrla v času nosečnosti in poroda, na Švedskem neznatno (od 17.400 nosečnic umre ena), je v Afganistanu zelo veliko (umre vsaka osma nosečnica). V Lesotu rojena deklica lahko pričakuje 42 let krajše življenje od vrstnice, rojene na Japonskem. Deček, rojen v revnem predelu Glasgowa, lahko pričakuje 28 let krajše življenje od tistega, ki je rojen v premožnem delu tega mesta. Pri vprašanju socialnih razlik in socialne pravičnosti torej ne gre zgolj za retorično vprašanje, temveč tudi za vprašanje življenja in smrti. Naša država sodi po umrljivosti dojenčkov med tisto skupino držav EU, v kateri je umrljivost najmanjša. Hkrati pa je umrljivost dojenčkov pri materah z osnovnošolsko izobrazbo v Sloveniji 2,6 krat večja kot pri materah z najmanj višješolsko izobrazbo. Po umrljivosti zaradi poškodb pa je Slovenija na lestvici EU nekje na sredini. Pri tem obstajajo pomembne razlike med skupino občin, v kateri je povprečni dohodek na

prebivalca najvišji, in med skupino občin, v katerih so prebivalci v povprečju bolj revni. V povprečju so prebivalci v severovzhodni Sloveniji manj zdravi in umirajo mlajši kot prebivalci drugod po Sloveniji. Otroci v revnejših družinah uživajo manj sadja in zelenjave in so manj pogosto telesno dejavni. Delež prekomerno hranjenih in debelih odraslih pa je večji med prebivalci z nizkim socialno-ekonomskim položajem. V skupini prebivalcev s poklicno in nižjo izobrazbo je delež kadilcev večji kot v skupinah z višjo izobrazbo. Tudi na pričakovano trajanje življenja oziroma umrljivost v Sloveniji vplivajo izobrazbene in socialne razlike med ljudmi. Tako lahko denimo 30-letni moški z visoko izobrazbo pričakuje 7,3 leta daljše življenje kot moški z nizko izobrazbo ter 4,3 leta krajše življenje kot 30-letna ženska z visoko izobrazbo. Nasploh pri nas velja, da se pričakovano trajanje življenja podaljšuje z višjo stopnjo izobrazbe, kar je pri moških še bolj očitno kot pri ženskah. Pričakovano trajanje življenja se v večini držav na svetu povečuje s stopnjo izobrazbe. Hkrati pa velja, da je pričakovano trajanje življenja žensk z določeno stopnjo izobrazbe vedno daljše od življenja moških z enako izobrazbo. Pričakovano trajanje življenja višje in visokošolsko izobraženih moških pa je nižje od življenja žensk z osnovnošolsko in nižjo izobrazbo. Skratka, pričakovana življenjska doba žensk je višja od pričakovane življenjske dobe moških. Raziskave so pokazale, da v Sloveniji najdlje živijo višje in visokošolsko izobražene ženske. Te pri starosti 30 let lahko pričakujejo še nekaj več kot 54 let življenja. Enako izobraženi moški pri istih letih lahko pričakujejo še 47 let življenja. Hkrati pa lahko trideset let stare ženske z osnovnošolsko in nižjo izobrazbo pričakujejo še 52 let življenja, moški pa 43 let. Čeprav so podatki o nenakosti v zdravju boleči, pred njimi ne gre zatiskati oči, pač pa jih je treba upoštevati pri načrtovanju politik na vseh področjih

T. K.

Za jurovskimi kmečkimi gospodinjami zanimiv januar

Društvo kmečkih gospodinj Sv. Jurij v Slovenskih goricah je v mesecu januarju pripravilo zanimive tečaje, na katerih so članice izpopolnjevale veščine kuhanja in spoznavale izdelavo okraskov iz volne. Na prvem tečaju, ki se ga je udeležilo 17 članic, je Marija Horvat iz Maribora predstavila skrivnosti priprave slanega peciva. Na drugem tečaju, ki je tako kot prvi potekal na kmetiji Kurnik-Vuzem, pri predsednici društva Jožefi Kurnik, so spoznavale način priprave kuhanih in pečenih štrukljev iz kvašenega in presnega testa. Poleg priprave jedi so na tečaju, ki ga je vodila gospa

Na tečaju priprave slanega peciva

Erna Korošec iz Zgornjega Leskovca, spoznala »filcanje« oz. polstenje. Gre za postopek izdelovanja okraskov in spominkov iz volne. Aktiven in pester januar so kmečke gospodinje iz občine Sv. Jurij v Slovenskih goricah skupaj s svojimi partnerji sklenile v Kulturnem domu Jurovski Dol, kjer so se udeležile

predavanja Zakonsko in medgeneracijsko razumevanje. Predavanje, na katerem se je zbralo 50 ljudi in je bilo namenjeno obema spoloma, je vodila sestra Veronika Verdič iz Maribora.

Dejan Kramberger

Prostovoljno delo je nepogrešljivo

V torek, 15. februarja, je v prostorih kulturnega doma Benedikt potekalo predavanje ob obeležitvi leta prostovoljstva, ki ga je na vabilo Kluba krvodajalcev Benedikt izvedel dr. Janko Predan, predsednik komisije za krvodajalstvo pri RKS. Predavanje je bilo zelo zanimivo, saj smo dobili potrditev, da je vsakodnevni prispevek prostovoljnega dela posameznikov nepogrešljiv, saj daje posameznikom notranje zadoščenje ob opravljanju dobrih, pozitivnih dejanj, vsem, ki potrebujejo različne oblike pomoči. Plačilo za opravljeno prostovoljno delo v obliki pohvale in zahvale pa je simbolična potrditev srčnosti vseh, ki se prostovoljno udeležujejo vseh dobrodelnih projektov v Sloveniji.

Boštjan Novak, RKS

Dr. Janko Predan

Spet videokonferenca starejših!

Starostniki iz Sončnega doma v Mariboru in Doma sv. Lenarta so 28. januarja ponovno organizirali videokonferenco, kot so jo že pred časom. Takratni video stik preko računalniške povezave jih je tako navdušil, da so vsebino tokratne videokonference nadgradili. Poleg ostalih aktivnosti so se pomerili v igranju na Nintendo Wii. Stanovalci je navdušila za uporabo novih tehnologij Fakulteta za zdravstvene vede Univerze v Mariboru v okviru evropskega projekta PRIMER-ICT, v okviru katerega tesno sodeluje z domovi za ostarele v Mariboru in okolici.

»Daljinec« namesto žoge

»Koline« v Domu sv. Lenarta

Ne zgodi se pogosto, da bi stanovalci doma starejših imeli priložnost v živo videti, kako se ob domačih kolinah, ki potekajo v zimskem času, na kmetijah naredijo mesni izdelki, kot so pečenice, bele kašnate klobase in krvavice. Za prijeten in nepozaben dogodek je 4. februarja poskrbel Stanko Cartl iz Lenarta, upokojeni učitelj na Živilski šoli Maribor, ki je strokovno in v prijetnem domačem vzdušju prikazal vse postopke pri izdelavi »kolin«, kot to po domače poimenujemo na Štajerskem. Domače koline so bile nekoč največji domači praznik, ko se je zbrala vsa družina, sorodniki in celo sosedi. Predvsem zvečer se je ob dobrotah na mizi tudi pelo, igrali so karte in bilo je veselo pozno v noč. Stanku se je v prijetnem vzdušju pridružil okrog 25 stanovalcev in njihovih spremljevalcev. Prisotne je pozdravil tudi direktor doma Zlatko Gričnik. Celotno dogajanje je spremljala harmonika, na katero je stanovalec doma igral prijetne melodije, ob katerih so udeleženci tudi zapeli. Najprej je prikazal izdelavo pečenic, za katere je uporabil svinjsko meso in slanino, ki jo je predhodno zmlél na stroju, dodal potrebne začimbe ter ročno zmešal, napolnil v črevo in obli-

koval pare. Za kašnate klobase in krvavice je surovino pripravil vodja kuhinje, ki je skuhal ajdovo kašo, riž, svinjsko glavo in ocvrli čebulo. Vso surovino je v večji posodi zmešal in dodal tradicionalne začimbe. Pri polnjenju in oblikovanju so zelo pridno pomagali tudi stanovalci, kar jim je bilo v veliko veselje. Med polnjenjem krvavic so iz kuhinje že prinesli pečene pečenice, ki so jih s posebnim užitek poskusili vsi. Bile so zelo okusne in »dišalo je po več«.

Oblikovane kašnate klobase in krvavice so v kuhinji obarili in shranili za pokušino naslednji dan.

Stanko Cartl

Kaj mi pomeni kultura?

Ob obisku proslav slovenskega kulturnega praznika po naših občinah sem med drugim poslušala tudi slavnostno govornico Natašo Kramberger v Jurovskem Dolu. Povedala je, da bi bilo zanimivo, če bi se ljudje večkrat vprašali, kaj jim pomeni kultura. To me je vzpodbudilo, da povprašam dolgoletne kulturne ustvarjalce z našega območja, kaj kultura pomeni njim.

Meni pomeni kultura predvsem pripadnost, odgovornost, vodilo, dajanje, sprejemanje, spominjanje in oblikovanje vrednot. Velikokrat mi je spremenila življenje povsem drugače kot sem načrtovala. To je tista nežna stvar, ki nam velikokrat uredi misli v pravo smer in sklone prijateljstva. Začne se z jutrom, prinese upanje in pogum, zbrši marsikatero bolečino in vedno znova daje zagon. Kultura nas opominja, da smo lahko ponosni, da smo Slovenci.

Ivo Lorenčič Loren iz Cerkevjenjaka: Notranje bogastvo, duhovno hrano. Na ustvarjalnem področju pa način mojega življenja pri fotografskem, slikarskem, kiparskem in besednem ustvarjanju. Gre za čut do kulturno-umetniškega sloga, to mi je kot božji dar, ki mi je bil že ob rojstvu dan. Kultura mi pomeni zadovoljstvo in, ko je človeku najtežje, tudi mir in nekaj globljega.

Alojz Peserl iz Lenarta: Kultura je v nas, v vsakem posamezniku in v narodu, od najbolj primitivnih plemen do najbolj razvitih dežel. Kulturo nosimo v sebi, in če jo znamo posredovati še drugim, osrečimo sebe in vse, ki jim je kulturno doživljanje nekaj lepega in nadvse dragocenega. Že pozdrav, stisk roke in nasmeh človeka, v katerem ni hudobije, sovraštva in zavisti, ki zna s svojo srčno kulturo prisluhniti tudi revnim, bolnim in potrebnim pomoči, nam veliko pomeni.

Janez Šijanec iz Benedikta: Kultura se urešničuje v odnosu do soljudi, omiki, in v odnosu do vrednot, ki so jih in jih še zmorejo ustvariti ljudje s talenti za izražanje na poseben način. Kulturen si v odnosu do življenja in do vsega, kar te obdaja. Ali smo dovolj kulturni v pogovoru s sočlovekom, v udejanjanju enotnosti v različnosti, v partnerskem odnosu, ...? V zadoščenju mi je petje in razdajanje organizaciji kulturnega dogajanja.

Slavko Štefanec iz Svete Trojice: Kultura je velika vrednota, ki med drugim vzgojno vpliva na razvoj človeka, njegovo osebnost. Lažje se izognemo negativnim stranskim vplivom. Nas duhovno bogati in osrečuje. Povečuje pripadnost pripadajočemu narodu. Kultura bi morala biti bogastvo bogatega.

Franc Schönwetter iz Lenarta: Kultura je najenostavnejši vzgojno poučni ukrep, ki se začne že v zgodnji otroški dobi. Kultura nas vodi, zabava in izobražuje vse življenje. Kultura nas združuje, povezuje, preko kulture smo lahko mnogim v pomoč in jo znamo tudi sprejeti. Kultura je spoznavanje življenja, očiščenje slabosti, je sproščanje vseh napetosti, ki

se kopičijo v človeku. S sodobno kulturo ostajamo kot narod samozavesten in unikaten.

Marija Šauperl iz Svetega Jurija: V kulturi sem zaposlena, nanjo »navezana«. Popkovina je tako močna, da je pravzaprav moje življenje: vsakdanje iskanje idej, ustvarjanje dogodkov, povezovanje preteklosti s sedanostjo in prihodnostjo, razvijanje bralne kulture, ustvarjanje knjižnice, režiranje, folklor, organizacija. Že 30 let delim dobro voljo z »zlatimi« ljudmi, ki zmorejo priznati vrednost početja, ki ni v denarju, ampak poslanstvu, ki znajo brez prestiža poiskati pravo mero bogastva v naši zakladnici.

Milica Klampfer iz Svete Trojice: Kultura mi pomeni veliko. To je bogastvo vsakega naroda, posameznika. Meni pa pomeni kultura balzam za dušo, zadovoljstvo, lep, prijeten občutek, če lahko narediš nekaj lepega in da to ljudje sprejmejo z veseljem.

Janez Zemljč s Svete Ane: Bi lahko rekel, da me je spremljala vse življenje, rekel bi tudi, da so to zasluge staršev, ki so bili stalno v močnem stiku s kulturo v tistem času (to je bilo že leta 1920). To mi je dano in je moje vodilo tudi v naprej.

Janez Firbas iz Cerkevjenjaka: Kultura se oblikuje že v šoli. Z ženo sva sodelovala v vseh ob koncu šolskega leta (Grudica, Desetnici, Sirota Jerica, Dve Marički, ...). Bili so časi brez televizije in radia. Kultura je obnašanje, naj bo to v cerkvi, na avtobusu ali doma. Preko 70 let sem pel v cerkvenem pevskem zboru, nadškof Franc Kramberger mi je podelil priznanje. Deset let sem bil vodja gasilske godbe in igral v njej preko petnajst let.

Edvard Pukšič, Cerkevjenčan: Zamislite si dneve, dolgo vrsto, drugega za drugim, brez nasmeha in zadovoljstva, brez zavedanja, da življenje ni zgolj obstoj, ampak mnogo več. Takšno bi bilo popotovanje skozi bivanje brez kulture. Je opora in moj prijazen sopotnik. Ko so mnoge vrednote skoraj nerazpoznavne, nekje globoko, je kultura možnost za vsaj zaznavno srečo danes in v prihodnje. Zaznavno danes, očitno in razpoznavno jutri!

Nataša Dregarič s Svete Ane: Je vrednota, ki se je ne da kupiti niti naročiti po katalogu. Je mozaik drobnih delčkov, je pesem, je beseda, je misel...je bogastvo. Srečen je tisti, ki premore vsaj delček tega bogastva. Ena izmed njih sem tudi jaz.

Antonija Hudales iz Jurovskega Dola: Kultura je gonilo življenja! Dedek mojih otrok, Oskar Hudales, je bil slovenski pisatelj in otroci so rasli med knjigami. Ponosna sem, kako obvladajo jezik, in hvaležna šoli, da jih spodbuja in bodri. Pogrešamo potujočo knjižnico, v Jurovskem Dolu. Tudi oni pogrešajo zveste jurovske bralce. Proslave so polne kulturnega utripa, pestre in zanimive.

Breda Rakuša Slavinec

Ivan Cankar: »Tod bodo živeli veseli ljudje!«

Trojiška proslava ob slovenskem kulturnem prazniku je imela ob tradicionalni udeležbi in poslanstvu letos posebne barve. Bila je v znamenju 100. obletnice bivanja Ivana Cankarja pri Sv. Trojici. Slavnostni govornik je bil Tone Kuntner, med gosti, v polni dvorani, pa tudi pisatelj Tone Partljič. Na ogled je bila tudi privlačna razstava o delu Ivana Cankarja.

Ivan Cankar je od jeseni 1910 do pomladi 2011 zamenjal bivališče in se iz gostilne na Rožniku preselil v Sveto Trojico k prijatelju Alojzu Kraigherju, ki je tukaj v času od 1907 do 1914 služboval kot zdravnik. Cankar se je tako lažje prebil skozi težko finančno stanje in se umaknil pred mestom in meščanstvom. Ta umik ni trajal dolgo, zimski dnevi so mu postajali pretežki, pa tudi Kraigherjeva žena in sestra nista bili pretirano navdušeni nad Cankarjevimi vplivom nanj. Cankar je pri Sveti Trojici napisal dramsko pesnitev Lepa Vida, zgodbo o iskanju sreče,

Slavnostni govornik Tone Kuntner

Foto Izidor Ploj

razočaranju, trpljenju in stalnem hrepenenju, upanju na boljše življenje, vsekakor zelo aktualno tudi danes, 100 let kasneje. Spomin na umetniškega velikana je med ljudmi pri Sveti Trojici s ponosom živ tudi danes. Na hiši, kjer je Ivan Cankar bival, na današnjem Trojiškem trgu 10, je pisatelju nameščena spominska plošča.

Srečko Aleksander Padovnik

Tudi kultura dialoga!

Na proslavi ob slovenskem kulturnem prazniku v Jurovskem Dolu je župan Peter Škrlec izrazil prepričanje, da Slovenci tudi v 21. stoletju potrebujemo svojo kulturo, kot so jo potrebovali naši predniki, da z vstopom v EU nismo in ne bomo izgubili, če bomo znali ohraniti slovensko kulturo in omiko našega naroda.

Slavnostna govornica je bila domačinka, nekdanja domača ljubiteljska kulturna ustvarjalca Nataša Kramberger, evropska nagrajenka za književnost. Med drugim je poudarila: »Dolgo sem razmišljala, kaj naj povem in o tem, kaj meni pomeni kultura, kaj je kultura, kaj je bistvo umetnosti. Ob tem ne morem mimo meni ljubelega avtorja iz razsvetljenstva Voltaira. Živel je v 18. stoletju v Franciji. Meni je ljub, ker je bil vedno malo satiričen, humoren, smešen, svobodoljubljen. Zaradi svojih besedil je bil večkrat zaprt v zloglasnem zaporu Bastilja v Parizu in njegove stvaritve so pripeljale do francoske revolucije. Rekel je marsikaj pametnega, ampak eden izmed najboljših citatov je ta: »Jaz se ne strinjam s tem, kar ti misliš, bom pa se do smrti boril, da boš lahko celemu svetu povedal, kar misliš.« To je po moje bistvo kulture, to je bistvo umetnosti, to je bistvo človeštva. Ni se nam treba vsem strinjati. To bi bil zelo narobe svet, moramo pa se poslušati. Najlepša stvar,

ki jo človeštvo ima, je sposobnost iskrenega prepira. To, da se kriči, argumentira, maha z rokami, na koncu pa se pride do nečesa pa-

metnega. Kultura in umetnost nas opozarjata na to, da lahko najdemo rešitve in lepe stvari v najbolj nepričakovanih trenutkih.«

Miroslav Breznik

Voličina: glasbeno literarni večer

Proslava ob slovenskem kulturnem prazniku občine Lenart v petek, 4. 2., ob 19. uri v Kulturnem domu Voličina je bila v znamenju glasbeno-literarnega večera s Sašo Pavček in glasbeniki. Slavnostna govornica je bila Saša Pavček.

E.P.

Proslave ob kulturnem prazniku

Prizadevni kulturni delavci so v sodelovanju z učenci in učitelji osnovnih šol in nekaterimi društvi pripravili osrednje občinske proslave ob slovenskem kulturnem prazniku. Na Sv. Ani je bila v petek, 4. 2., ob 17. uri v Kulturno turističnem centru. Lenarška občinska proslava je bila v Kulturnem domu Voličina, 4. 2., ob 19. uri v znamenju glasbeno-literarnega večera s Sašo Pavček. V Benediktu so proslavljali v soboto, 5. 2., ob 19. uri v Domu kulture z gledališko predstavo Lažni zdravnik in s podelitvijo priznanja JSKD Lenart ročnodelski skupini KD Benedikt. V občini Sv. Jurij je bila proslava v nedeljo, 6. 2., ob 15. uri v Kulturnem domu z osrednjo govornico – evropsko nagrajenko za književnost – Natašo Kramberger. V Sv. Trojici je bila proslava v znamenju 100-letnice bivanja Ivana Cankarja v kraju v ponedeljek, 7. 2., v Kulturnem domu ob 19. uri s slavnostnim govornikom Tonetom Kuntnerjem, v Cerkevjenjaku pa v sredo, 9. 2., ob 18. uri, prav tako v Domu kulture.

Odsev praznika na OŠ Lenart

Kultura je duša naroda. Je del vsakega posameznika, pravzaprav naše bistvo, je pozitivna energija, ki nas nenehno spremlja ...

Na OŠ Lenart smo kulturni praznik obeležili z različnimi aktivnostmi. Učencem smo posku-

skem glasilo Blazno razno. Odlično predstavitev Prešernovega življenja je izvedla učenka 4. razreda. Učenci III. triade v četrtek, 3. februarja, niso imeli pouka. Ogledali so si muzikal Show time, dijakov II. gimnazije Maribor, ki je

šali približati njegov velik pomen, saj je slovenski narod nastal s kulturo, tudi prihodnost nastaja nekako iz kulture. Ni le umetnost in znanost. Kultura je mnogo več! Združuje naše medsebojne odnose, je način našega življenja. Tako so si učenci I. triade, oddelki posebnih programov ter oddelki z nižjim izobrazbenim standardom v petek, 4. februarja, ogledali risanko Samova pustolovščina: Skrivni prehod v Planetu Tuš Maribor. Učenci II. triade so v četrtek, 3. februarja, prvo šolsko uro imeli krajšo predstavitev Prešernovega življenja in razstavo. Ob tem so razmišljali in svoje misli tudi zapisali. Prispevki bodo objavljeni v šol-

bil za naše učence pravo doživetje. Učenci so izrazili svoj pozitiven odnos do kulture. S svojim primernim vedenjem so se v času predstave izredno izkazali.

Izvedli smo nagradni natečaj za naziv Prešernov nagrajenec za literarni ali likovni prispevek na temo Kaj mi pomeni kultura. V petek, 4. februarja, je potekala krajša radijska ura, v kateri smo oživel duh kulturnega praznika in razglasili Prešernove nagrajence. Pripravili smo tudi razstavo literarnih in likovnih prispevkov; vsi bodo objavljeni v šolskem glasilu.

Nadja Ferk, profesorica

Prešeren skozi prostor in čas

V počastitev kulturnega praznika je bila 7. 2. v Domu sv. Lenarta otvoritev posebne likovne razstave, ki jo je postavil Danijel Ferlinc

Danny s Sv. Ane. Razstavo, ki bo na ogled do konca februarja, je odprl direktor Zlatko Gričnik.

Prof. Janez Bernik je svojim študentom »vce-

pljal« čut za domovinsko vzgojo, ki jo bodo bodoči likovniki prenašali na mlade rodove. Med njim je bil tudi Danny. Umetnik je sko-

zi cikel petnajstih akvarelov upodobil bivalni prostor in okolje, v katerem je živel in ustvarjal največji slovenski pesnik, France Prešeren. V ta namen je več kot pol leta raziskoval po obstoječi literaturi, obiskoval kraje in prebiral njegovo poezijo. Cikel slik je pred štirimi leti podaril osnovni šoli Sv. Ana, kjer širi obzorje mladim rodovom.

Poleg stanovalcev doma so se kulturnega dogodka udeležili tudi številni Dannyevi prijatelji likovniki. Kulturni program je bil obogaten z recitacijami pesnikov poezije v izvedbi Iva Lorenčiča Lorena.

Polona Šporin

4. Prešernov pohod po Zavrhu

Dan pred slovenskim kulturnim praznikom so se združeni lenarški in dupleški vinogradniki udeležili 4. zaporednega Prešernovega pohoda, ki poteka izmenično vsako leto v drugi občini. Po lanskoletnem pohodu v občini Duplek je letos sledil pohod po Zavrhu. Pomen pohoda je poleg druženja in obujanja spomina na Franceta Prešerna predvsem bogata izmenjava izkušenj vinogradnikov, od prvega reza vinske trte do kletarjenja, vse z namenom pridelati čim boljše vinsko kapljico.

DK

Knjižnica Lenart

Nova podoba Knjižnice Lenart in Poličeva domoznanska soba

V petek, 11. februarja, se je v Knjižnici Lenart zgodil prelomen dogodek v njeni zgodovini, hkrati pa zelo lep in pomemben prispevek k praznovanju kulturnega praznika v Slovenskih goricah. Prvič, odkar Knjižnica Lenart obstaja kot zavod, je bila izdelana celostna podoba ustanove in nova spletna stran. In prvič je pomembno domoznansko gradivo doživelo ustrezno obdelavo in hrambo v sobi, ki jo je knjižnica v splošno odobravanje poimenovala kot Poličevo sobo.

Ko je prisotne pozdravila z recitacijo Prešerna Darinka Čobec, je v prenapolnjeni večnamenski dvorani nastopilo posebno, svečano vzdušje, ki ga je dopolnil Denis Čuček z na svoj način zapetimi Prešernovimi pesmimi. Direktorica Marija Šauperl je v svojem pozdravu poudarila, kako pomembno je za knjižnico, da je stopila na pot urejanja domoznanskega gradiva in da bodo uporabniki lahko na domači strani knjižnice zasledili vedno več dobrih informacij. Domoznansko gradivo je najboljša promocija za okolje, v katerem deluje knjižnica, in Slovenske gorice so lahko na svojo knjižnico zares ponosne, saj hrani veliko zanimivih zgodovinskih virov o dogajanju v lokalnem okolju.

Vse to bo dober izziv za uporabo in raziskovanje mladim raziskovalcem. Prav zaradi zavedanja, da imamo tudi mnogo dobrih mladih strokovnjakov, je Knjižnica Lenart pritegnila v projekte domače in predvsem mlade ljudi. Zasluge za petkov večer imajo sicer že zaposlena v knjižnici Petra Kranvogel, ki je bila nosilka projekta preko LAS Ovtar Slovenskih goric, Dida Zakelšek, mlada oblikovalka, in mag. Maja Toš.

Logotip črvek in knjiga, ki je bil že pred tem znak knjižnice, v drugačnih barvah simbolizira večno iskanje informacij in znanja. Sivo-zelena kombinacija je povezava z zelenimi Slovenskimi goricami, odlomki iz besedil slovenskih avtorjev pa simbolizirajo dejavnost ustanove, predvsem pa je enotna označenost tudi znak urejenosti.

Nagovor direktorice Knjižnice Lenart Marije Šauperl

predstavitvi gradiva posebej poudarila, da je Knjižnica Lenart še posebej ponosna, da hrani 2 zapuščini. Prva je zapuščina Rudolfa Pena, ki velja za začetnika bibliotekarske dejavnosti v lenarški knjižnici. Poleg številnih knjig je zapustil več sto razglednic in voščilnic. Druga je zapuščina Davorina Poliča, po katerem so našo domoznansko sobo in hkrati oddelek tudi poimenovali. V svojih 94 letih, ki jih je dočkal, je prebral ogromno knjig, ki jih je zapustil Knjižnici Lenart. Njegove knjige so zložene v omari, ki je prav tako Poličeva osebna last, kakor tudi obe sliki in pisalna miza, na kateri vidite tudi njegove pisarniške pripomočke. Posebej za otvoritev pa sta bili na ogled tudi dve izmed njegovih odlikovanj ter potni list (o Davorinu Poliču pišemo posebej na strani 12).

Z novo podobo, predvsem pa z novo domoznansko sobo je Knjižnica Lenart naredila velik korak v zagotavljanju celovitejše in kvalitetnejše ponudbe dijakom in študentom ter drugim raziskovalcem, ki pogosto iščejo gradivo iz domačega okolja.

Janezkove pravljice

Pravljice za odrasle

V prostorih Osnovne šole Sv. Ana so v petek, 18. februarja, predstavili knjigo Janezkove pravljice, Pravljice za odrasle, ki je nastala po rokopisu Franca Senekoviča. O nastanku pravljic, avtorju, jeziku, v katerem je pisal, in o knjigi, ki je nastala, so govorile sodelavke pri nastajanju

knjige dr. Marija Stanonik, Lidija Ličen, Metka Fujs, Jelka Pšajd in Elizabeta Ajtnik - vnukinja avtorja pred 100 leti nastalega rokopisa.

V knjigi, ki so ji ponudili vso popotnico v Pokrajinskem muzeju Murska Sobota, kamor je rokopis prinesla Elizabeta Ajtnik, vnukinja Franca Senekoviča, je 100 zapisanih pravljic, pripovedi, prilik, legend, ki so bodisi prenesena, prirejena in prepisana znana besedila, bodisi besedila, ki jih srečamo prvič ali pa njihovega izvora ni bilo možno odkriti. Posebno področje, ki se odpira s Senekovičevimi pravljicami, je jezik, ki ga je uporabljal v času, ko se je že, kljub narečnim prvinam, široko uveljavil enoten slovenski knjižni jezik, ter seveda način njegovega zapisovanja (povzeto po predgovoru Metke Fujs h knjigi). Ilustracije so prispevali učenci OŠ Sv. Ana, Razkrižje in treh OŠ v Murski Soboti.

Lutkarji OŠ Sv. Ana so na predstavitvi pod mentorskim vodstvom Ane Šnofl uprizorili pravljico Ribič brez mreže, učenci pa so razstavili svoje ilustracije pravljic.

E. P.

Slike Manje Miketič na Sv. Ani

V občinski avli na Sv. Ani so od 8. februarja do 8. marca na ogled dela ljubiteljske slikarke Manje Miketič, leta 1953 rojene Eder, iz Maribora. Njen prvi poklic je bil tehniška risarka. Ob delu se je izobraževala in diplomirala na Fakulteti za socialno delo v Ljubljani. Slikala in risala je že v svoji mladosti. Po letu 2002 se je s slikanjem začela ukvarjati bolj intenzivno. Njen prijatelj Niko Ribič, slikar, ji je že dalj časa mentor. Pričela je s slikanjem akvarelov, ki so osnova za vse nadaljnje delo. Sedaj dela v tehnikah tuš, akvarel in akril. Predstavila se je že na petih samostojnih in desetih skupinskih razstavah. Na Sv. Ani razstavljena dela so večinoma nastala v zadnjih letih njene ustvarjalnosti.

D.F.

Plesne meglice 2011 na Sveti Ani

Na Sveti Ani je 27. januarja potekala revija plesnih skupin Plesne meglice 2011. Nastopili so Navihanci iz OŠ Voličina, plesni vrtec, začetnice, kadetinja in mala šola Twirling kluba Aninih mažoret, Dancing Quens iz OŠ Jožeta Hudalesa Jurovski Dol, mala šola II., kadetinja in skupine Twirling plesnega in mažoretne kluba iz Lenarta. Strokovna spremljevalka revije za plesne skupine je bila Tina Valentan, za twirling in mažoretne skupine pa Barbara Čuk. Organizatorja sta bila: JSKD Lenart in Twirling klub Aninih mažoretk v sodelovanju z OŠ in občino sveta Ana.

Foto B. Mihalič

Vodje nastopajočih plesnih skupin z županom in organizatorji, vodjo JSKD Lenart - Breda Rakuša Slavinec in predsednikom Sveta JSKD Lenart. Od leve proti desni: Tadeja Bračko, Ana Šnofl, Petra Rokavec, Mojca Vogrin Pivljakovič, Silvo Slaček, župan občine Sveta Ana, Gabrijela Grabušnik, Ana-Tiana Bauman, Emica Jelatancev, Franc Schonwetter, Bojana Keser, Breda Rakuša Slavinec, Goran Marič

B.R.S.

Diči diči diča 2011 v Sv. Trojici

Foto B. Mihalič

JSKD Lenart in KD Trojica sta v sredo, 16. februarja, ob 16.30 uri v kulturnem domu v Sveti Trojici v sodelovanju z občino in Osnovno šolo Sveta Trojica pripravila območno revijo otroških folklornih skupin Diči diči diča 2011. Nastopile so otroške folklorne skupine iz Svete Trojice, Cerkevjak, Lenarta, Svetega Jurija in Svete Ane v slovenskih goricah.

B.R.S.

Akvareli Blanke Božič

V četrtek, 17. februarja, ob 18. uri so v Avli Jožeta Hudalesa v lenarški občinski zgradbi odprli razstavo akvarelov Blanke Božič, leta 1958 rojene Velenjčanke, ki zdaj živi v Letušu v Savinjski dolini. Po prestani bolezni se je začela likovno izražati skozi kiparstvo, preizkuša pa se tudi v drugih vejah likovne umetnosti, kot so risba, grafika in akvarel. Narava je na njenih akvarelih izražena v barvah njenega razpoloženja s poudarjenim spoštovanjem mogočnega elementa - vode. Od leta 2009 je članica Kulturnega društva likovnih ustvarjalcev Zgornje Savinjske doline GAL. Prejela je certifikat Zlate palete 2009 in 2010.

Otvoritev razstave v Lenartu sta s pesmijo popestrila pevka in pianistka Aleksandra Bajde in učitelj trobente Jani Lorber.

D. O.

Barve so moč slikarjev

Jože Foltin

Dvajset slikark in slikarjev iz Severovzhodne Slovenije je v petek, 21. januarja, v Methansovi hiši na Zgornjem Dražen Vrhu začelo neke vrste slikarsko šolo, v katero jih je povabila likovna sekcija pri Kulturno umetniškem društvu Gabrijel Kolbič Zgornja Velka, ki jo vodi Jožef Toplak. O moči barv je predaval profesor likovne umetnosti Jože Foltin s Ptuja. Srečanja z dolgoletnim likovnim ustvarjalcem, ki svoje znanje nesebično deli z drugimi, so se nadaljevala zadnji petek v januarju ter dve soboti v prvi polovici februarja.

Čprav lahko slikarji kupijo barve v skoraj vseh mogočih odtenkih, je mešanje barv ob nastajanju posamezne umetnine še vedno zelo velik izziv za vsakega posameznega slikarja oziroma ljubitelja nanašanja barv s čopičem na različne podlage. Slikarji, ki so zmeraj na lovu za čim večjo izrazno moč svojih del oziroma uporabljenih barv na platnih, so se na zadnjem srečanju, 12. februarja, po poglobljenem spoznavanju barv in tehnik poglobili v slikanje tihožitja.

Tekst in foto: Filip Matko

Picasso v Voličini

V soboto, 26. februarja, ob 19.30 uri bo v organizaciji občine Lenart v Kulturnem domu Voličina na ogled predstava Mestnega gledališča Ptuj Picasso. Igrata Radko Polič - Rac in Pia Zemljič, režija: Miha Alujevič. Vsebinski okvir: nacisti hočejo odkriti, katera od treh Picassovih slik, ki so jih pred kratkim zaplenili judovskim družinam, je originalni Picasso.

D. O.

Program JSKD Lenart za marec

LUTKARIJE 2011	Območna revija lutkovnih skupin	10. 3. 2011	Kulturni dom Voličina
OTROŠKI ODER 2011	Območna revija otroških gledaliških skupin	16. 3. in 17. 3. 2011	Kulturni dom Voličina
SI ZA PLES? SEM ZA PLES! 2011	Območna revija odraslih folklornih skupin	25. 3. 2011	Dom kulture Cerkevjak

Butik uokvirjanja
FotoTone

FOTOGRAFIRANJE
SNEMANJE
UOKVIRJANJE
TRGOVINA

TEL: 02/72 90 280
INFO@FOTO-TONE.SI

VRHUNSKA
POROČNA FOTOGRAFIJA

2. SFL: Benedikt v lovu za prvim mestom

Tudi brez Šnofla (prepoved igranja) so Benedičani zabeležili nekaj pomembnih zmag, zadnje konec tedna z Zavrhom (8:5). S 30 točkami so za vodilnim Nazarjem le za 3 točke. Trener in igralec Tomislav Novak napoveduje, da bodo naredili vse za vrh 2. SFL. KMN Slovenske gorice je po zmagi doma nad Velikimi Laščami dvakrat izgubil, boleče doma proti Nazarju s 4:12. Z 21 točkami zaseda 6. mesto. KMN Zavrh Selce Masind je v 15. krogu dosegel veliko zmago nad

Ljubljanskim Viktorbitom (7:3), v zadnjem krogu pa izgubil z Benediktom. S 13-timi točkami je na 10. mestu, tesno za Škofjeloškim Webrom in Mariborom. V naslednjem krogu bo Benedikt na gostovanju v Ormožu, Slovenske gorice pri Koblju, Zavrh doma proti Mariboru. 11. marca ob 20. uri pa bo v Voličini težko pričakovani lokalni derbi med KMN Slovenske gorice in KMN Zavrh Selce Masind. Benedikt bo gostil Viktorbit.

3. SFL: derbi vodilnih brez zmagovalca

V 16. krogu 3. SFL – Maribor je bil na vrsti derbi vodilnih moštev med KMN Cerkevnikom KMN Gost. pri Antonu in ŠD Zavrh. Napet dvoboj, poln preobratov, se je z zadetkom Štrucla za ekipo Cerkevnik v zadnjih minutah srečanja končal z rezultatom 5:5 brez zmagovalca. Cerkevničani tako še naprej ostajajo brez poraza na prvem mestu

s tekmo manj in tremi točkami prednosti pred naslednjima ekipama ŠD Zavrh in KMN BKS Napihnjenci. Nogometaši benediškega Petelina na 4. mestu zaostajajo za 9 točk. Z 28 zadetki v mrežo nasprotnika je po 17. kroguh na vrhu razpredelnice najboljših strelcev igralec ŠD Zavrh Blaž Živko.

KMN Slovenske gorice in KMN Zavrh Selce Duplek v boj za uvrstitev na finale državnega prvenstva do 15 let

V sklepne boje državnega prvenstva prehaja tekmovanje do 15 let, v katerem brani naslov državnih prvakov ekipa KMN Zavrh Selce. Tudi letos se lahko nadamo uspeha mladih slovenskogoriških nogometašev, saj sta se v polfinalna turnirja uvrstila oba kluba iz Slovenskih goric, ki tekmujeta v tem rangu tekmovanja. Poleg KMN Zavrh Selce Duplek še KMN Slovenske gorice. V prvem delu tekmovanja sta namreč zasedla prvi dve mesti pred FC Ptuj in KMN Mala Nedelja. S tem sta se kluba že uvrstila med najboljših 6 v državi. Za preboj na zaključni turnir najboljše

četverice pa bosta morala osvojiti vsaj drugo mesto na polfinalnih turnirjih. Organizacija enega od dveh turnirjev je bila zaupana KMN Slovenske gorice, ki se bo v Voličini pomerila z ekipo Casino Safir iz Divače in ekipo Futsal club Dobropolje. Turnir v Voličini bo na sporedu to nedeljo (27. 2.) od 11. ure naprej. V boju za uvrstitev na finalni turnir pa je KMN Zavrh Selce Duplek v nedeljo v Tolminu po zmagi proti Ekstremu Sodražica (4:3) in porazu proti Puntarju (5:10) zaradi slabše gol razlike zasedel 3. mesto (vsi so imele po 3 točke) in s tem končal tekmovanje.

KMN Slovenske gorice in KMN Zavrh Selce Duplek v boju za državnega prvaka do 15 let

KMN Cerkevnik in KMN Slovenske gorice med 8 v državnem prvenstvu do 18 let

Počasi se končuje tudi državno prvenstvo do 18 let. Iz prvega dela tekmovanja, v katerem so se med seboj pomerili KMN Gost. pri Antonu, KMN Slovenske gorice, KMN Benedikt, KMN Zavrh Selce, KMN Mala Nedelja in KMN Tomaž (vrstni red navedenih predstavlja tudi končni vrstni red v skupini), sta se v nadaljevanje uvrstila prvouvrščena kluba, torej ekipe iz Cerkevnik in Voličine. Minulo nedeljo sta oba kluba že opravila s polfinalnim turnirjem, ki je potekal v Rogatcu. Poleg Slovenskogoriških predstavnikov

sta se na turnirju pomerila še gostitelj KMN Dobovec Trgovine Jager in KMN Sevnica, oba kluba imata prvotnega tudi v članski konkurenci. Končno prvo mesto, ki edino vodi tudi direktno v finale tega tekmovanja, je po napetih in zanimivih bojih pripadlo domačemu KMN Dobovec Trgovine Jager. Tekma med Gost. pri Antonu in Slovenskimi goricami se je končala z 2:2, pri streljanju kazenskih strelcev pa so bili natančnejši Cerkevničani in osvojili končno 3. mesto pred Voličini.

Mladi nogometaši za pokale tokrat v Lenartu

V soboto, 5. februarja, so se mladi nogometni navdušenci na turnirju v Lenartu pomerili v tekmovanju do 12 let. Teden dni kasneje so na parket športne dvorane v Lenartu stopili še nogometaši do 10 in 8 let. Med 12-letniki je v konkurenci osmih ekip prvo mesto iz turnirja v Benediktu ubranil NK Lenart pod vodstvom trenerja Tomislava Novaka. Drugo mesto so zasedli nogometaši Kungote, ki so proti Lenarčanom v finalu klonili z rezultatom 0:1. V boju za 3. mesto je bil KMN Torpedo Maribor uspe-

šnejši od KMN Slovenske gorice. Prav tako 8 ekip, ki so bile razdeljene v dve skupini, se je pomerilo v tekmovanju do 10 let. Ta turnir je imel tudi mednarodni pridih, saj so se v skupini A poleg domačega Lenarta, Voličine in Palome predstavili mladi nogometaši iz Hrvaške, iz Trnja pri Varaždinu. Slednji so osvojili končno 5. mesto na turnirju. Za 3. mesto so se pomerili nogometaši Šentilja in Lenarta, boljši so bili slednji z rezultatom 1:0. V finalnem obračunu za naslov najboljše ekipe turnirja sta se pomerila

malonogometna kluba Benedikta in Slovenskih goric (Voličina). Z rezultatom 2:0 so se zmage veselili igralci Benedikta.

V konkurenci najmlajših so se pomerile 4 ekipe in sicer poleg gostiteljev iz Lenarta še Benedikt, Pesnica in Slovenske gorice. O prvem mestu je, podobno kot pri starejših vrstnikih, odločala tekma med Benediktom in Slovenskimi goricami in tudi tokrat so se zmage veselili mladi Benedičani, ki so tekmo dobili z rezultatom 2:0. 3. je bila Pesnica pred Lenartom na 4. mestu.

NK Lenart zmagovalci turnirja do 12 let

prva tri mesta na turnirju do 10 let so si razdelili Benedikt Slovenske gorice in Lenart

KMN Benedikt – zmagovalci turnirja do 8 let

ODBOJKA 2. DOL – ženske

Benediškim odbojkaricam v zadnjih 4 tekmah 4 točke

V zadnjih štirih tekmah 2. državne odbojkarke lige so odbojkarice Benedikta zabeležile 3 poraze in domačo zmago proti Olimpiji. Potem ko so kljub tesnemu porazu (2:3) v Grosuplju proti drugemu Almontu še odnesle pomembno točko, so doživele boleč poraz v zadnjem kro-

gu doma proti ekipi DŠR Murska Sobota (1:3). Benediške odbojkarice so zdrsnile na 8. mesto, tako da bodo vnovič lovile priključek k prvemu delu lestvice. Prva priložnost bo v soboto (26. 2.) doma proti zadnjemu ŽOK Mislinja, ko se bodo skušale oddolžiti za tesen poraz v gosteh.

3. SKL – vzhod

Lenarški košarkarji še naprej meljejo nasprotnike

KK Nona Lenart v sezoni 2010/2011 še ne pozna poraza. Proti Rušam so v gosteh zabeležili že 12. zaporedno zmago s 93:100. Pravo poplavo košev pa so uprizorili v 12. krogu doma in se prek KK Koroška sprehodili s 121:58. Najbližji nasledovalec Lenarčanov je KK Komenda Hram Gorjan, ki z dvema

porazoma zaostaja za 2 točki. Neporaženi želijo lenarški košarkarji ostati do konca prvenstva. Tudi na tekmi doma (v soboto, 26. 2. ob 18.30) proti 4. uvrščeni ekipi ŠRK Koši Šentjur pride v poštev le zmaga.

Dejan Kramberger

Državno prvenstvo v ju-jitsu - prikazovanju tehnik za otroke

Ribnica - Tilen Štuhec 1. mesto

Globoko - Jure Muršec 2. mesto (prvi z leve) in Tilen Štuhec 3. mesto (prvi z desne)

22. januarja in 6. februarja sta potekali državni prvenstva v ju-jitsu v prikazovanju tehnik za otroke. Tekmovalci iz kluba ADK Maribor – sekcija Lenart so ponovno dosegli odlične rezultate. Na tekmi v Globokem sta v kategoriji 1 – dečki 9-10 let osvojila Jure Muršec 2. mesto in Tilen Štuhec 3. mesto, v kategoriji 2

– deklice 11-12 let pa je Taja Frešer osvojila 6. mesto. V Ribnici pa je Tilen Štuhec osvojil 1. mesto (naslov državnega prvaka), z malo smole je Jure Muršec osvojil 5. mesto, prav tako je 5. mesto osvojila Taja Frešer.

Aljoša Frešer

Natečaj: Fotografija meseca

V sodelovanju s fotografom **Bojanom Mihaličem** objavljamo rubriko »Fotografija meseca«. Navajamo nekaj osnovnih pravil, ki jih je ob sodelovanju na natečaju potrebno upoštevati:

- fotografija ne sme biti starejša od enega leta;
- tematsko dajemo prednost fotografijam, ki promovirajo lepoto Slovenskih goric, torej narava, življenje v omenjenem okolju in raznolikosti letnih časov;
- digitalna fotografija mora biti v jpeg formatu velikosti vsaj 3 Mb;
- fotografija mora biti opremljena s polnim imenom in poštnim naslovom avtorja, navedbo kraja, kjer je bila posneta, in naslovom fotografije;
- na natečaju lahko sodelujejo samo amaterski fotografi.

Z oddajo fotografij na elektronski poštni naslov

info@fotosplet.net pristajate na brezplačno objavo svojega posnetka v našem časopisu in na sodelovanje na razstavi najboljših fotografij ob koncu natečaja v maju 2011.

Najboljšo fotografijo, ki ne sme biti dodatno računalniško obdelana, izbira petčlanska žirija, v kateri so trije uveljavljeni slovenski fotografi, krajinski slikar in predstavnik podjetja Nikon Slovenija, ki podarja nagrado za zmagovalno fotografijo: kompaktni digitalni fotoaparati **Nikon**.

Avtor tokratne fotografije: **Tadeja Šnofl**
Sp. Žerjavci, Lenart
Naslov fotografije: **Pogled v prihodnost**
Kraj posnetka: **Jezero Radehova**

CENIK oglasnega prostora		
1/16 strani	40 x 124 mm	80,0 €
1/8 strani	84 x 124 mm	100,0 €
1/4 strani	124 x 173 mm	180,0 €
1/2 strani	253 x 173 mm	280,0 €
Cela stran	253 x 350 mm	480,0 €

K navedenim cenam se prišteva 20% DDV

**OVTAR -
varuh vinogradov,
varuh Slovenskih goric**

*Beseda "ovtar" (tudi outar ali otar) v
vzhodnoslovenskih narečjih pomeni
»čuvar vinogradov z zrelim grozdem«.*

HUMORESKA

Piše: **Tomaž Kšela**

Po gobe

»Peter, kaj toliko pišeš in prelagaš papirje,« je pred dnevi pri malici šivilja Marica povprašala rezkarja Petra.
»Ah, nič, samo papirje urejam, ker bom šel po gobe,« je odvrnil Peter.
»Peter, ne govori tako, saj še nisi toliko star, da bi urejal papirje za zapuščino,« je osuplo dejala Marica.
»Marica, nisi me prav razumela,« je dejal Peter. »Saj še ne mislim oditi na oni svet, temveč bom šel čisto zares po gobe. Po tiste, ki rastejo v gozdu.«
»Zakaj pa potem urejaš papirje,« je presenečeno povprašala Marica.
»Zato, ker bo državni zbor vsak čas sprejel novi zakon o preprečevanju dela na črno. Po tem zakonu se bo moral vsak, ki bo nabiral gobe za prodajo, pred odhodom v gozd registrirati na upravni enoti,« je pojasnil Peter.
»Saj ti ne boš nabiral gob za prodajo,« je dejala Marica.
»Seveda ne,« je dajal Peter. »Samo, kako bom to pojasnil policistu, inšpektorju za delo ali cariniku, ki bodo po novem prega-

njali delo na črno, če me bodo zalotili sredi gozda s kakšno gobo v roki. Marica, saj veš, da te naši policisti večkrat oglobijo, tudi če nisi nič kriv, samo da izpolnijo normo, ki jim jo predpišejo šefi.«
»Razumljivo,« se je v pogovor vključil mizar Tone. »Naši politiki z globami polnijo državni proračun. Če ne bi nihče naredil nobenega prekrška in ne bi policisti in inšpektorji nič kasirali, bi državi zmanjkalo denarja in bi propadla.«
»Tone, tvoja bojazen je zaman, ker imamo pri nas velikih goljufov, lopovov in tajkunov na pretek. Problem je samo v tem, da odgovorni v državi izrekajo kazni samo nam, malim ljudem, veliki lopovi pa lahko kradejo in goljufajo po mili volji,« je dejal Peter.
»Peter ima prav,« je odločno dejala Marica. »Če bodo pri nas odgovorni še naprej preganjali gobarje in druge male ljudi, medtem ko bodo lahko veliki tajkuni in lopovi še naprej kradli in goljufali, kakor se jim zahoče, potem bo šla ta država zares po gobe.«

Program SIP TV se v sistemu KKS LENART nahaja na kanalu S 30 - frekvenca 375,25 MHz, v programski shemi SIOL TV na kanalu 143, T2 TV na programu 24, AMIS TV na programu 94. **NOVO - ponovno teletekstne strani na SIP TV!**

Programski termini za občino Lenart:
petek ob 18.00,
sobota ob 10.00 in ob 12.00,
nedelja ob 18.30

Informacije na spletni strani: www.siptv.si
Kontakt: info@siptv.si

Smeh je pol zdravja

Pripravlja T. K.

Nelogično vprašanje

»Eno povratno karto, prosim,« je Peter naročil pri blagajni na železniški postaji.
»Do kam pa?«
»Kakšno oslovsko vprašanje! Do sem vendar!«

Ekolog

»Sinko, ali je bil kdo na obisku, ko sem bil na službeni poti?«
»Da, neki ekolog.«
»Zakaj misliš, da je bil ekolog?«
»Mamico je spraševal, če je zrak pri nas že čist.«

Dvojčki

»Joj, kako ljubka dvojčka. Ali sta enojajčna ali dvojajčna?« vpraša prijateljica blondinko.
»Ta je fantek in ima dve jajci, tole tu pa je punčka in nima nobenega jajca,« pojasni blondinka.

Zimska oprema

»Ali imate zimsko opremo?« vpraša policist blondinko.
»Seveda.«
»No, potem pa jo pokažite.«
»Kje pa naj začnem? Ali naj vam najprej pokažem zimsko spodnje hlačke ali zimski modrček?«

Na zavodu za zaposlovanje

»Prosim, poiščite mi kakršnokoli delo,« je brezposeln delavec rekel uradnici na zavodu za zaposlovanje.

»Ponujam vam delo v pisarni za pet tisoč evrov plače, s službenim avtomobilom in blondinko za tajnico,« je odgovorila uradnica.
»Nehajte se šaliti,« jo je prekinil brezposelni delavec.
»Saj ste vi začeli zbijati šale,« je odvrnila uradnica.

Težava

»Gospodična, kje ste bili ponoči?«
»V postelji.«
»Imate priče?«
»Seveda!«
»Povejte njihova imena?«
»Vsi se niso predstavili.«

Rojstvo

»Martin, zakaj si zaskrbljen?«
»Očka sem postal!«
»Je žena zelo vesela?«
»Si nor! Če bo zvedela, bo pobesnela.«

Življenje v raju

»Ata, pravijo, da sta bila prva človeka Adam in Eva. Kako pa je bilo ime Adamovi tašči?«
»Sinko moj, on tašče sploh ni imel, ker je živel v raju.«

Lopov

Policist teče za lopovom in kriči: »Stoj! Stoj! Stoj!«
»Stoj ti, tebe noben ne preganja!« zakriči nazaj lopov.

Vabilo na pustno povorko v Lenartu

Letos pripravljamo v Lenartu že 20. pustovanje, ki bo v soboto, **5. marca 2011**. Vabimo skupine, posameznike, otroke in odrasle, da se pridružijo povorki. Pustna povorka bo krenila ob **11. uri izpred Centra za socialno delo v Lenartu**, v Ilau-nigovi ulici. Maškare se zberejo pol ure pred pričetkom povorke, ob 10.30 uri. Povorka bo krenila po Maistrovi in Partizanski ulici do gasilskega doma, kjer bo zabava. Veseli bomo vseh skupin in posameznikov, zato pričakujemo udeležbo in **prijavo do ponedeljka, 28. 2. 2011, na Občino Lenart**. Naj bo pustovanje v Lenartu čim bolj norčavo, zato vabimo maškare, da se v čim večjem številu udeležijo pustne povorke. Pustovanje v Lenartu je postalo tradicionalno, želimo ga ohraniti in obogatiti z novimi, izvirnimi maškarami, zato vas prijazno vabimo k sodelovanju.

Mag. Janez Kramberger, dr. vet. med.,
župan Občine Lenart

OVTARJEVE NOVICE

Mesečnik Ovtarjeve novice, časopis osrednjih Slovenskih goric, izdaja Razvojna agencija Slovenske gorice
Direktorica: Tanja Hrastnik
Naslov uredništva: Ovtarjeve novice, Trg osvoboditve 9, 2230 Lenart, ovtarjeve.novice@rasg.si
Odgovorni urednik: Edvard Pukšič, ovtar.urednik@gmail.com
Tehnični urednik: Zmagoslav Šalamun
Uredniški odbor: Edvard Pukšič, Zmagoslav Šalamun, Tomaž Kšela, Dejan Kramberger in Tanja Hrastnik
Fotografije: Foto Tone, avtorji prispevkov ter nekateri zunanji sodelavci, arhiv občin in RASG
Nenaročenih fotografij in rokopisov ne vračamo!
Grafična priprava in tisk: Grafis, d.o.o., Požeg 4, 2327 Rače, 25. februar 2011
Časopis je vpisan v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS pod zaporedno številko 1501
Naklada: 6100 izvodov
Ovtarjeve novice lahko prelistate tudi na spletu: www.rasg.si

LAS OVTAR
Društvo za razvoj podeželja „LAS Ovtar Slovenskih goric“

Trg osvoboditve 9, 2230 Lenart v Slovenskih goricah
tel. št.: 00 386 59 128 773, GSM: 00 386 51 660 865
info@lasovtar.si
www.lasovtar.si

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Ekološka živila v gastronomiji

V začetku februarja je na Fakulteti za kmetijstvo in biosistemske vede (FKBV) Univerze v Mariboru (UM) potekal četrti strokovni posvet o novostih na področju ekološkega kmetijstva, posvečen gostinski in turistični ponudbi. Ekoturizem je v vzponu. In če naj zares ponudi tisto, kar hočejo zahtevni gostje, ki so pripravljene storitve tudi primerno plačati, mora vključevati prevladujočo ponudbo ekoloških jedi in pijač - večinoma seveda sezonskih in domačega, čim bolj lokalnega izvora. To je tudi ekonomska priložnost - ki pa seveda ne sme (p)ostati »industrija«.

Da se razlike med »eko« in »industrijskim« prehranjevanjem odražajo tudi pri zdravju, je pokazala študija med študenti FKBV. Predstojnik Inštituta za ekološko kmetijstvo prof. dr. Franc Bavec je predstavil izsledke, ki kažejo, da je zmanjšanje škodljivih snovi v organizizmu merljivo že tretji dan po začetku doslednega uživanja ekološke hrane, posledice na počutju pa zaznamo nekako po dveh tednih.

Spreminjanja prehranskih navad v ekološko smer bi se morali lotiti postopoma, a sistematično. Za začetek bi morda veljalo poskusiti z boljimi trženjem posebnosti (tudi z ubujanjem pozabljenih okusov) in manj znanih rastlin pa z apeliranjem na socialno in okoljsko etiko, podarjanjem poštene trgovine, varovanja okolja, zmanjševanja ogljičnega odtisa in porabe pitne vode, opozarjanjem na zdravstvene koristi in pomen sledljivosti ...

Precej pred Slovenijo je na tem področju Avstrija, kjer že uspešno deluje nekaj (deloma povezanih) ekoturističnih iniciativ s prepoznavnimi blagovnimi znamkami, ki jih je predstavila mag. Barbara Hauszer. Kot poudarja, ni dovolj le tržiti ustreznega certificiranega in stalno kontroliranega celostno ekološkega oziroma »bio-asortimenta«, ampak mora ponudnik, če naj bo kredibilen, tudi sam »živeti biozamisel«. Sploh pa celo v ekološko nadpovprečno ozavešeni Avstriji ekoturistična ponudba obsega le okrog pol odstotka - čeprav delež vztrajno narašča.

Večje povpraševanje po ekoloških živilih je - žal - priložnost tudi za zavajanje. Kar nekdo razglasi za »domače«, »sonaravno«, »organsko«, »eko«, »bio«, še ni nujno tudi zares ustrezno bolj ali manj zahtevnim kriterijem ekoloških živil. Pri nas smo

še v začetku tega leta dobili z evropskim usklajenim pravilnikom o ekološkem certificiranju v obratih javne prehrane. Skupaj z zakonodajnimi okviri za vključevanje ekoloških živil v gastronomsko ponudbo sta ga predstavili Sonja Jurčan z Ministrstva za kmetijstvo in Polonca Repič z Inštituta za kontrolo in certificiranje UM.

Podobno velja za turizem, kjer se »zeleni trendi« sicer vse bolj uveljavljajo in tudi vse bolj tržijo, a marsikdaj neupravičeno. Kot je poudarila Maša Puklavc iz Slovenske turistične organizacije (STO), predvideva strategija 2011-2016 iskanje dodane vrednosti tudi s pomočjo ustreznega certificiranja ekološke ponudbe, a za zdaj je tega še zelo malo. Nekaj več zanimanja je za (prav tako mednarodno) »zeleno marjetico«, ki jo STO izdatno propagira. A Boris Fras, predsednik združenja ekoloških kmetov Biodar, je ob tem pripomnil, da je »marjetica« pravzaprav podstandarden certifikat, saj je pogoje zanjo vse prelahko izpolniti in torej ne predstavlja pravega izziva. Preslabo je poznan tudi pomen certificiranih logotipov, zato jih pogosto mešajo.

Da naj bi se postopoma izboljšalo tudi stanje na področju kmetijske proizvodnje, je bil optimističen minister za kmetijstvo Dejan Židan, ki je na posvetu podelil prvi certifikat za nabavo ekoživil podjetju Vivo catering. Njegova direktorica Jerneja Vivod Kamnikar je težave nazorno ponazorila s primerjavo: za nabavo in pripravo večerne ekopogostitve za 400 ljudi so porabili več časa kot za štiridnevno kompletno »konven-

cionalno« oskrbo dogodka s 1600 udeleženci. Ekoproizvodi sicer postajajo bolj dostopni, a so v povprečju še vedno do štirikrat dražji; zahtevajo tudi več »ročne« obdelave, česar pa ni mogoče povsem vkalkulirati v ceno.

Na podobne težave so opozorili predstavniki ekošol in vrtecev, kjer se pravzaprav začinja vzgoja (tudi okusa) bodočih potrošnikov. Tudi velike kuhinje v javnih bolnišnicah in domovih za starejše pri nabavi dražjih ekoživil pogosto naletijo na administrativne ovire.

Udeleženci so opozorili, da je celo med samimi ekološkimi kmeti včasih premalo sodelovanja. Poleg tega so pogosto izpostavljeni posmehu, nagajanju in celo (marsikdaj uresničenim) grožnjam »industrijskih« kmetov z namernim onesnaževanjem njihovih površin. Problem so tudi slovenski in evropski predpisi, ki so marsikdaj preveč pisani na kožo uvoznikom in velikim trgovskim verigam. Ekokmetovanje je pač že v temelju nasprotno liberalni tržni ekonomiji, saj noče in niti ne more v nedogled povečevati proizvodnje. Več priložnosti ekološkemu v gastronomiji pa bi moral dati tudi šolski sistem.

Povzeto po članku Darinka Koresa Jacksa v časniku Večer, 4. 2. 2011

vitamin B, veliko beljakovin in manj ogljikovih hidratov. Zato je malo bolj sladkega okusa in na naši kmetiji pečemo tako rekoč vsa peciva iz pira. Iz ostankov pire oziroma luščin pa potem izdelujemo vzglavnike. Bolniki, ki imajo težave z vretenci, uporabljajo vzglavnik iz pire, ker jim masira vrat, ko premikajo glavo. Poleg tega vzglavnik iz naravnega materiala pozimi ni mrzel, poleti pa ni vroč. Lahko ga je vzdrževati in reči moram, da ljudje pogosto povprašujejo po prav teh vzglavnikih. Slama pa se lahko uporablja tudi za pokrivanje streh, tako da je mogoče uporabiti celo rastlino. Je pa res, da je hektarski donos pire polovico manjši od pšenice in da je pirina moka tudi zato dražja od pšenične. Dieta s pomočjo pire pomaga pri kožnih izpuščajih, nevrodermisu in drugih alergijah, revmatskih obolenjih (npr. kronični poliartritis), presnovnih boleznih (sladkorna bolezen, povišana vsebnost krvnih maščob), pri boleznih prebavil, živčnih težavah (depresije), blaži tudi težave, ki nastanejo kot stranski učinek pri uporabi zdravil, kot so antibiotiki ali odvajala.

Znanstveniki so ugotovili, da izpolnjuje vse zahteve za sodobno »idealno« živilo: od vrste in količine glavnih sestavin do vsebnosti vitaminov in mineralov.

»Seveda pa pirine luščine niso edine, iz katerih nastajajo zdravi vzglavniki. Tudi po tistih z ajdinimi luščinami je veliko povpraševanje. Ajda namreč deluje protivnetno in ljudje, ki imajo težave z zobmi ali obraznimi kostmi, si želijo takšne vzglavnike. Sicer pa je za ajdo značilno, da razkisa telo in deluje protivnetno,« razlaga Olga Klepec.

»Ajdin čaj je odličan za ljudi, ki imajo težave z ožiljem. Pravzaprav vsa hrana iz ajde razkisa telo in pozitivno deluje na vnetja. In zato ni preveč pametno ajde pred kuho namakati v vodi in to vodo potem odliči. Z njo namreč odlijete tudi minerale in vitamine, ki so v ajdi,« razlaga Olga.

Ajdovo kašo lahko uporabljamo v rižoti, jo skuhamo na mleku, uporabimo v juhi ali naredimo kakšno prikuho. Iz ajdove moke pa so odlični ajdovi žganci, ki se jih da pripraviti na dva načina. Eni dajo moko v vodo in tako skuhamo žgance, drugi pa moko najprej podušijo, in ko zadiši in začne izparevati, dodajo vrelo vodo in nato skuhamo žgance.

»Oves znižuje namreč holesterol in visok krvni pritisk. Lahko ga uživamo v obliki ovsenih kosmičev ali pijemo čaj iz ovs. Tega pripravimo tako, da semena zvečer namočimo v vodo, zjutraj to zmes malo prevremo in to potem pijemo. Tak čaj je tudi odlična energijska pijača. Oves namreč vsebuje precej maščob, ki telesu zelo godijo.

Iz ječmena delajo ječmenov slad, kar pomeni, da vsebuje veliko sladkorja. Ječmenova moka je odličan dodatek masi za pripravo kruha. Z

njim zgostimo juhe, ga uporabimo v enolončnicah, solatah ...« razlaga Olga in dodaja, da ljudje danes premalo uživamo polnozrnat izdelke. »Sem sodijo tudi otrobi, ki vsebujejo veliko B-vitamina. In namesto da bi v prehrano vključili tudi otrobe,« pravi, »se raje odločamo za uživanje B-vitamina v obliki tablet. Telo bi nam bilo veliko bolj hvaležno, če bi k moki, ki jo uporabimo za peko, dodali še pest pirnih ali kakšnih drugih žitnih otrobov. Veliko ljudi je alergičnih na pšenico, pri piri pa teh težav ne čutijo. Morda tudi zato, ker nima toliko sladkorja kot pšenica.

Zelo zdrava so tudi bučna semena, ki jih prav tako ne uživamo dovolj,« pravi Olga. »Pa ne samo moški, ki imajo težave s prostato, ali žen-

Olga Klepec

ske, ki jih muči mehur. Vsi potrebujemo veliko E-vitamina. In bolj kot je ovojnica semena zelena, več ga vsebuje. Sploh se mi zdi, da večina ljudi premalo uživa tista živila, ki rastejo v okolju, kjer živijo. Takšna so namreč najbolj zdrava, saj ne potrebujejo daljšega prevoza in zato jim ni treba dodati nobenih konzervansov.« Pa da teh ekološko kmetovanje tako ne pozna. Pri njih je vse naravno, za kar skrbijo tudi številne inšpekcije, ki jih redno obiskujejo in preverjajo, če je vse po predpisih, ki jih zahteva certifikat ekološke pridelave.

Povzeto po članku Asje Matjaž v reviji Narava zdravi, 6. 1 2011

Slov. g. na sejmu Turizem in prosti čas

LAS Ovtar Slovenskih goric se je skupaj s TIC osrednjih Slovenskih goric, ki deluje v okviru Razvojne agencije, tudi letos predstavil na sejmu Alpe-Adria: Turizem in prosti čas. Sejem se je odvijal na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani od 27. do 30. januarja. V okviru razstavnega prostora Turistične zveze Slovenije so se osrednje Slovenske gorice predstavile v petek, 27. januarja. Na razstavnem prostoru je bila obiskovalcem predstavljena ponudba vseh šestih občin na območju Upravne enote Lenart.

Največ zanimanja so obiskovalci pokazali za sprehajalne poti in kolesarske steze, veliko je bilo povpraševanja po ponudbi na turističnih kmetijah in vinotočih. Na stojnici smo promovirali

tudi naše spominke. Ugotovili smo, da so Slovenske gorice na turističnem zemljevidu Slovenije še vedno premalo prepoznavne in da je taka oblika promocije zelo dobrodošla.

RASG

Milena Grabušnik na sejmu Alpe-Adria: Turizem in prosti čas

Dobrodejni učinki nekaterih žit

»Če bi ljudje piro bolj poznali, bi jo tudi veliko pogosteje uporabljali,« pravi Olga Klepec iz ekološke kmetije Božič - Klepec iz Svetih Treh kraljev v benediški občini, ki se je z ekološkim pridelovanjem hrane začela ukvarjati že leta 1989. Takrat, ko so pri njih prvič posejali piro, najstarejšo pšenico, v Sloveniji še ni bilo strojev za njeno luščenje, tako da so jo morali voziti na ekološko kmetijo v sosednjo Avstrijo. Pa tudi semena takrat v Sloveniji še ni bilo, uvozili so ga iz Švice. V bistvu so jo začeli pridelovati zase, ker pa je bilo več, so jo ponudili tudi drugim.

»Pira je namreč najstarejša pšenica, njeno zrno pa ima dvojno plevo. To pomeni, da je zrno dobro zaščiteno vse do predelave in da mu ne morejo do živega ne zaščitna sredstva, ki jih ponekod uporabljajo, pa tudi drugi morebitni onesnaževalci, kot so izpušni plini, insekti, ne. Sestavine pirinega zrna so lahko topne v vodi, kar omogoča lahko in hitro absorpcijo hranilnih snovi v telo. Pira vsebuje tudi pomembne ogljikove hidrate, ki imajo važno vlogo pri strjevanju krvi in stimulirajo imunski sistem organizma. Poleg tega je pomemben vir vlaknin in vsebuje